

Jutri praznuje trebanjska občina:

Letos, po devetnajstih letih

Se še spominjamo podobe, ki jo je zapustila vojna. Se so nam v spominu požgani in porušeni domovi in žalostni obrazi ljudi. Toda res — le samo v spominu! Kajti letos, v devetnajstem letu svobode, je stvarna podoba precej drugačna, je najzgovornejši izraz našega ustvarjalnega dela, izraz ljudi, ki niso nikoli izgubili vere v življenje, v boljše življenje, in so si tako podobo omislili po lastni, od nikogar vsiljeni volji.

Tudi trebanjska občina, ki praznuje jutri, 4. septembra, svoj praznik, se je v tem času tako spremenila, da je ne bi poznal, kdor bi se vanjo vrnil po devetnajstih letih. Novo na vsakem koraku, bi lahko zapisali, novo, čeprav morda še ne povsem dograjeno in bleščeče. Važno je, da so to, kar občina ima, ustvarili ljudje te občine, delovni ljudje s svojimi rokami in svojo pametjo. Zato so tega sami gospodarji, samoupravljalci. Ustava in občinski statut jim jamčita pravico, da se neposredno ali posredno sami odločajo za napredek, ali bo ta napredek večji ali manjši. No, ta napredek je bil do zdaj skokovit, velik na vseh področjih. Občina se tako naglo spreminja v vseh pogledih in si prizadeva, da bi čim prej dohitela bolj razvite sosedje.

Kaj je bilo narejenega v času od zadnjega praznovanja občinskega praznika in kakšni so načrti občine za prihodnje obdobje, pa je v razgovoru pojasnil predsednik občinske skupščine v Trebnjem tovariš IVAN GOLE, ki je odgovoril na naslednja vprašanja: kateri so glavni gospodarski uspehi občine v zadnjem letu in kako jih je treba vrednotiti? Kaj pričakujete od investicij, ki jih vlagate letos? So gospodarske organizacije dovolj pripravljene, da uresničijo svoje in z družbenim planom uzakonjene investicijske načrte? In: vaše osebno sporočilo občanom ob njihovem prazniku?

— V naši občini je gospodarstvo na zelo nizki stopnji, zato ga je treba dvigniti. Da bi to uresničili, smo lani izdelali program, v katerega smo vnešili vsa prioriteta podjetja, to so podjetja, ki imajo ekonomsko zadovoljive načrte. Taka podjetja so: Tovarna šivalnih strojev Mirna, Destilacija Dana, Kemo-oprema, Kmetijska zadruga, Modna oblačila in Mercator (poslovalnica v Trebnjem). V ta namen je odobreno 815 milijonov dinarjev.

zmožljivost občine, ki je zdaj v tem pogledu zelo pasivna.

— Predvideni program bo uresničen do konca leta 1966. V okviru tega že uresničujemo svoje načrte Tovarna šivalnih strojev Mirna, Destilacija Dana, Kemo-oprema, Kmetijska zadruga, Modna oblačila in Mercator (poslovalnica v Trebnjem). V ta namen je odobreno 815 milijonov dinarjev.

— Kot za gospodarstvo smo tudi za negospodarske dejavnosti napravili program, zlasti za družbene službe, največ pa za zdravstvo in šolstvo. Razen tega predvideva program večja sredstva za urbanistično dokumentacijo, komunalne naprave in ceste, avtomatske telefonske centrale, stanovanja in

podobno. Program investicij v negospodarski dejavnosti znaša 1 milijardo 976 milijonov dinarjev. Odobrenih je že 726 milijonov dinarjev in sicer prvenstveno za dograditev osnovne šole v Trebnjem, ki bo izgotovljena do konca letošnjega leta. Prav tako so odobrena sredstva za zdravstveni dom v Trebnjem in zdravstveno postajo na Mirni, za dograditev 40 družinskih stanovanj, prvo etapo mokronoškega vodovoda, urbanistično dokumentacijo za celotno občino, avtomatske telefonske centrale v Treb-

Nov turistični objekt v Prelesju

Obrtniška dela v novem turističnem objektu, ki ga v Prelesju pri Starem trgu gradi turistično in gasilsko društvo, gre do koncu. Objekt bo odprt v začetku septembra. V njem bodo štiri sobe z devetimi posteljami, kuhinja, bife in dve gostinski sobi. Turistično društvo bo dalo gostom na voljo tudi čoln.

JOZE SKOF

I. jugoslovanski sejem lova in ribolova

Poročali smo že, da bo v Novem Sadu od 12. do 20. septembra I. jugoslovanski sejem lova in ribolova. Pokrovitelj je podpredsednik republike tovariš Aleksandar Ranković. V okviru sejma bo več predavanj, predvajali pa bodo tudi kratkometražne, dokumentarne in strokovne filme o lovu in ribolovu. Za obiskovalce bodo priredili celo vrsto kulturnih, zabavnih in športnih prireditev, tako da se bodo lahko kar najbolje počutili.

Vreme

OD 2. DO 13. SEPTEMBRA

V dneh od 3. do 6. ter 11. in 12. septembra bo lepo vreme. Ostale dni nestalno s pogostimi padavinami, zlasti okoli 2. in 7. septembra, obenem hladneje. Dr. V. M.

Prebivalcem občine Trebnje za občinski praznik naše iskrene čestitke!

njem, Mokronogu in Mirni ter za cesti Trebnje—Mirna—Mokronog in Dečja vas — Jordan Kal.

— Investicijske naložbe za gospodarske in negospodarske dejavnosti trebanjske občine bodo znašale do leta 1966 skupaj 5 milijard 311 milijonov dinarjev, do zdaj odobrenih sredstev pa je 1.554 milijonov dinarjev.

Vso skrb strokovnjakom

— Nič manjše pozornosti ne semo posvečati ka-

drovskemu vprašanju, saj ugotavljamo, da manjka strokovnjakov že za sedanje gospodarske zmogljivosti. Zelo se bomo morali angažirati da bomo v tem času pridobili in sami izsolali kar največ strokovnjakov. Prav tako je potrebno, da se vsi člani delovnih kolektivov hkrati s samoupravnimi organi bolj zavedajo svoje vloge in povečajo čut odgovornosti do dela in upravljanja. Sleherni zaposleni delavec bi moral vedeti, zakaj je njegovo podjetje v rekon-

strukciji in kaj bo imel od tega kot član kolektiva, oziroma kaj bo imela od tega družba.

(Nadaljevanje na 3. strani)

Nove cene mesa v Kočevju

Od 25. avgusta dalje veljajo v Kočevju nove cene mesa. Govedina se je podražila od 700 na 830 dinarjev, teletina od 800 na 950 dinarjev in svinina od 740 na 800 dinarjev. V glavnem veljajo iste cene tudi v ribniški občini.

ŠOLSTVO Z ZANKO OKOLI VRATU

Šolstvo in njegovo financiranje je povsod problem, v metliški občini pa je še hujši kot drugje, ker ni denarja. V občinskem skladu za šolstvo bi moralo biti konec septembra okoli 19 milijonov, zaenkrat pa so samo 4. Manjka tudi učnih moči in denarja za prevoze šolarjev. Vse te stvari je pretekli teden znova pretresal svet za šolstvo pri občinski skupščini.

Svet je razpravljalo o podražitem dodatku, katerega so prosvetni delavci z že tako nizkimi osebnimi dohodki prav tako potrebni kot vsi ostali občani. Vendar... Konec septembra bi moralo biti v skladu za šolstvo okoli devetnajst milijonov dinarjev, so pa samo štirje. Kje dobiti denar? Svet za šolstvo tega ne ve, občina pa tudi ne, ker denarja nima.

Šole so se dogovorile, da bodo svojim učiteljem vseeno izplačale od 1. julija dalje po 2.000 do 3.000 din nadomestila, ne glede na to, kaj bo decembra, ko bo v šolskem proračunu manjkalo denarja. To so skoro prisiljeni storiti, če ne bi se ti učitelji, kar jih je, ušli drugam. Že tako manjka v občini najmanj 7 učnih moči. Največji problem je v Metliki, kjer nikakor niso mogli dobiti učiteljev za predmetni pouk angleščine, tehničnega pouka in telesne vzgoje. Kljub stališču, da absolventi gimnazije ne smejo poučevati, ker niso kvalificirani, jih bodo v Metliki vendarle morali sprejeti, ker drugega izhoda nimajo.

Kot kaže tehničnega pouka na metliški šoli sploh ne bo; ali naj tudi pouka angleščine in telesne vzgoje otroci ne bodo deležni? Trd oreh, s katerim se ubada svet za šolstvo že dalj časa, je tudi šola v Drašičih. Ena učiteljica poučuje vseh osem razredov osnovne šole, uči pa dopoldne in popoldne. Prav gotovo to presega človeške moči in tako pouk na tej šoli ni, tak kot bi moral biti. Prizadevali so si, da bi drašičkim otrokom omogočili kvalitetnejši pouk na metliški osemletki in da bi zanje organizirali

prevoz, vendar s podjetjem »Gorjanci« ni prišlo do sporazuma. Šola zdaj razmišlja o nabavi lastnega avtobusa, s katerim bi lahko vozili otroke v razne kraje.

Občina bo sicer vsem vozačem nudila 75 odstotni po-

rust pri vožnji v šolo in nazaj, vendar v mnogih siromašnih krajih starši še preostale četrtine vozovnice ne morejo plačati. Tako bodo morali tudi letos vsaj nekaterim otrokom plačati celotno voznino, starši pa bodo plačevali otrokom topli obrok hrane v šolski kuhinji.

Svet za šolstvo metliške občine res nima lahke naloge, če hoče iz vseh teh težav najti pot. Prizadeva pa si lahko še toliko, vendar mora biti vsem jasno, da teh problemov ne bo mogel rešiti sam. R. B.

»Pokličite nas spet!«

26. avgusta sta uspešno končali enomesečno delovno akcijo MDB Matije Gubca in Milana Majcna. Brigadi sta delali pri izgradnji mokronoškega vodovoda. V tem času sta izkopali nad 2 km jarkov oziroma 1893 kubikov zemlje. Vrednost del, ki sta jih opravili, je okrog 2,5 milijona dinarjev.

Rezultate in novo udarništvo brigad so objavili prejšnji večer, zatem pa je bila zaključna brigadirska prireditev. V napolnjeni kino dvorani v Mokronogu smo ta večer poleg brigadirjev videli domače občinstvo in predstavnike občine, krajevnih organizacij in okrajnega komiteja ZMS. Brigadirji so s programom presenetili, saj se je slišalo v dvorani, da tako uspešno prireditve v Mokronogu že lep čas ni bilo. Predstavili so se s humorjem, petjem in recitacijami. Zlasti sta ugajala Franci Vovk, ki je dokazal, da ni samo sposoben komandant obeh brigad, ampak tudi dober pevec, in recitatorica Dragica Zupancič, ki je bila v brigadi kulturni referent. Z nekaj točkami so se predstavili domači humoristi in tako popestrili večer. Po končani prireditvi sta stopila na oder podpredsednik občinske skupščine Trebnje Janez Mihevc in predstavnik krajevne organizacije Socialistične zveze v Mokronogu ter se zahvalila brigadama za uspešno akcijo, ki je ne gre meriti le s kubiki in dinarji, ampak predvsem po vtisu, ki sta ga brigadi zapustili med mokronoškim in okoliškim prebivalstvom. »Pokličite nas šel! Prišli bomo kot zdaj in morda nas bo še več.« je obljubil Franci Vovk, komandant naselja Matije Gubca, v katerem sta stanovali brigadi. Tiho zadovoljstvo je tedaj obsijalo vse navzoče v dvorani, saj so se lahko že tokrat prepričali, da mladina ne le obljublja, ampak zna obljubo tudi vestno izpolniti.

Brigadirji so 27. avgusta odšli na izlet, da bi se po napornem enomesečnem delu odpočili in si ogledali nekaj najlepših krajev v domovini. Izlet jim je nagrada občine za tako uspešno končano delo pri izgradnji mokronoškega vodovoda.

LOKOMOTIVA NA DIMNIKU

Potniški vlak za Novo mesto je odpeljal v ponedeljek zvečer z ljubljanske železniške postaje točno po voznem redu ob 19. uri in 5 minut. Po nekaj minutah vožnje pa se je lokomotiva prevrnila po naslupu. Vlak ni peljal po pravem tiru, čeprav je prometnik vlak pravilno odpredel in so bili vsi signali postavljeni na »prosto«. Ko je strojevodja Stane Zagar opazil, da vozi po slepem tiru, je hitro zavril, a je bilo že prepozno. Ostal je v lokomotivi, tudi ko se je ta še kotalila po naslupu, in samo sreči se ima zahvaliti, da se je izvelkel izpod nje, ko so ga že obdajali oblaki vroče pare. Kurjač Alojz Dragman je odletel iz stroja, že ko se je ta začel nagibati. Sam ni vedel povedati, kako je padel ven. Lokomotiva se je zvrnila in obrnila tako, da se je dimnik zaril v tla, kolepa pa so štrlela v nebo. Od potnikov ni bil nihče poškodovan, ker se je vlak še pravi čas odtrgal od lokomotive in ostal na naslupu.

BORCEM GUBČEVE BRIGADE!

OBCINA TREBNJE letos prvič praznuje OBČINSKI PRAZNIK IN DAN USTANOVITVE GUBČEVE BRIGADE,

ki je bila ustanovljena na Trebelnem 4. septembra 1942. Ta dan je za občinski praznik na podlagi predlogov večine občanov določila občinska skupščina s statutom občine. Zato

SKUPŠČINA OBCINE in BRUZENJE BORCEV NOV občine TREBNJE

vabita vse borce Gubčeve brigade, da se udeležijo te slovesnosti jutri, 4. septembra, s pričetkom ob 9. uri v Trebnjem.

Načelo rotacije tudi v statutu ZKJ

Zveza komunistov si mora prizadevati za demokratičen način volitev svojih vodstev in za takšno njihovo sestavo, ki v pogojih neposredne demokracije najbolje zagotavlja uspešno delo Zveze komunistov ter hitrejšo rast in usposabljanje mlajših kadrov. Potrebno bi bilo skrbneje sumirati pridobljene izkušnje na tem področju in v zvezi s tem preučiti, kako bi načelo rotacije mogli ustrezno formulirati v statutu Zveze komunistov.

Iz smernic za predkongresno aktivnost ZK

Te dni smo prejeli v javno razpravo predlog sprememb in dopolnitev v statutu Zveze komunistov Jugoslavije. Ker je naša Zveza sestavni del socialistične demokracije, bi bi

NAŠ AKTUALNI KOMENTAR

lo prav, da bi v interesu še večje demokratizacije notranjega življenja in še večjega izžarevanja naprednih pobud iz vrst komunistov proučili predlog tudi drugi zavedni graditelji socializma, ne pa samo člani Zveze komunistov. Zlasti pa je potrebno, da predvsem člani Zveze komunistov s svojimi predlogi in pobudami pripomorejo, da bi našli najboljše rešitve, se pravi tak statut Zveze komunistov Jugoslavije, ki bo ustrezal sedanjemu času.

V entem izmed naših tedenskih predkongresnih komentarjev smo govorili o nekaterih predlogih in pobudah, ki so vznikle v razpravah komunistov na Dolenjskem. Med drugim smo omenili, da so komunisti predlagali tudi uvedbo načela rotacije. In res, predlog sprememb in dopol-

nitev v statutu ZKJ predvideva sistematično obnavljanje vodstev Zveze. To načelo je sprejeto, ker so dosedanje izkušnje pokazale, da je rotacija koristna stvar, nekaj, kar je v pogojih socialistične demokracije, ko si prizadevamo, da bi pritegnili k odločanju o splošno-družbenih zadevah čim širši krog ljudi, povsem normalno.

V sedmem poglavju o Zvezi komunistov v socialistični republiki je med drugimi tudi določilo, ki pravi:

»Pri volitvah se v sestavi centralnega komiteja zamenja najmanj četrtina članov.«

V osmem poglavju, ki govori o najvišjih organih Zveze komunistov Jugoslavije, je med drugim rečeno:

»Pri volitvah se v sestavi centralnega komiteja zamenja najmanj četrtina članov.«

Oba centralna komiteja morata po predlogu novega statuta obnavljati sestavo svojih izvršnih komitejev.

Največje spremembe in dopolnitve v statutu so usmerjene, kot je rečeno v sporočilu Komisije za spremembe in dopolnitve v statutu ZKJ, h krepitvi družbene vloge in odgovornosti komunistov in razvijanju demokratizma v delu organizacij, vodstev in Zveze v celoti. Člani imajo pravico, da kritizirajo slehernega člana, funkcionarja in vodstvo Zveze. To pravico vsebuje že sedanji statut, vendar je v predlogu novega statuta še bolj poudarjena. Večkrat je v predlogu poudarjena potreba po samostojnejšem delovanju komunistov. Namen določb, ki se nanašajo na občinsko organizacijo, je spodbuditi čedalje širšo iniciativo in bolj samostojno delovanje organizacij v občini pri proučevanju skupnih vprašanj ter v izoblikovanju stališč na podlagi politike Zveze komunistov in sklepov višjih vodstev.

Osnovne organizacije je mogoče po predlogu novega statuta ustanavljati ne le v proizvodnih, temveč načeloma tudi v drugih delovnih organizacijah, na primer v usta-

V ponedeljek, 7. septembra se bo do začela na Donavi, na odseku Zelenih vrat, prva dela na novi hidrocentrali. Prve lopate bosta zasadila predsednik Jugoslavije Tito in predsednik državnega sveta LR Romunije Gheorghiu Dej.

Izginile bodo podvodne čeri, voda se bo napela — po Donavi bodo odletel lahko plule tudi velike ladje. Donava bo pregrajena na najožjem mestu — v Djerdapu, za novim jezikom bo nastalo veliko akumulacijsko jezero — rezervoar dragocene vodne energije.

Sto dvajset let je tega, kar so se pojavili prvi načrti, kako regulirati spodnji tok Donave, 120 let so odlagali njihovo izvršitev. Ob velikem pritisku vode ni mogla vsa masa skozi ozko grlo — Kazan. Voda je zastajala.

Bila pa so leta, ko je bilo premalo vode in so morali začasno ustaviti vsako plovo. Vedno pa so imeli piloti strah pred rečnimi čerami — leta 1970 se bodo dokončno oddahnili.

Tam, kjer so danes čeri, tam bo nastalo veliko jezero. Res je, da ne bo tako dolgo kot Asuansko jezero, niti ne bo posebno široko. Toda skozi reguliran kanal bo šlo na leto 40 milijonov ton blaga, sedaj jih gre le 10 milijonov. Djerdapski gigant bo dal na leto 10 milijard kWh — toliko bodo dobili tudi od asuanskega jezusa.

Ko bo Donava narasla, bodo močne prsi novega jezusa zaustavile vodo, napele jo bodo daleč nazaj. V suhih letih pa bodo lahko izkoriščali energije prejšnjih let.

Zahodne agencije poročajo, da se bo predsednik Tito septembra se-

stal z voditelji Vzhodne Evrope. V tej zvezi citirajo, da se bo na povratku z uradnega obiska v Bolgariji ustavljal za en dan v Beogradu voditelj DR Nemčije Walter Ulbricht, Beograd bo obiskal predsednik Češkoslovaške Antonin Novotny, predviden pa je tudi razgovor z madžarskim voditeljem Janosom Kadarjem.

Glavna tema teh razgovorov bodo meddržavni odnosi, pa državno-partijski spor med Sovjetsko zvezo in Kitajsko. Peking je ondan na ves glas povedal, da se ne bo udeležil pripravljalnega sestanka, ki ga je

šajo izbrati barvo v svoji kampanji proti Sovjetski zvezi. Nedavno jim je uspelo doseči, da predstavniki Sovjetske zveze ne bodo mogli sodelovati na azijsko-afriški konferenci. Ta bo drugo leto v Afriki. Peking zatrjuje, da je Rusija evropska, ne pa azijska država.

Kitajska diplomacija hoče zadeti dve uri naenkrat. Izločiti hoče Sovjetsko zvezo iz družine azijskih držav, s tem pa oslabiti pozicije indijske diplomacije na azijsko-afriški konferenci. V tej igri ne izbira nobenih sredstev.

Trenutno se svetovna javnost bolj zanima za drug dogodek — konferenco nevezanih držav, ki bo 5. oktobra v Kairu. Pred tremi leti je bila v Beogradu prva konferenca neangariziranih držav, domačin je bil predsednik Tito. Letos bo druga konferenca, domačin bo predsednik Nasser. Menijo, da se bo tega zbora udeležilo 55—60 držav, največ iz Afrike, Azije in arabskega sveta.

Tudi nevezane države žele odločati o svetovnih vprašanjih, vprašanje vojne in miru ne sme postati monopol veselih. Svet ni več razdeljen na Vzhod in Zahod, svet postaja iz dneva v dan bolj pester. Tudi znotraj Zahoda prihaja do razpek — Francija. Znotraj vzhodnega tabora ni vse, kakor je bilo, vsaka država želi oblikovati svojo zunanjo in notranjo politiko v skladu s svojimi tradicijami in zgodovinskimi razvojem.

Za politiko izven vseh blokov je vse več držav — zlasti v Afriki in Aziji. Čim prej bodo izginili bloki tem bolje. Kajti bloki so mračen spomin na hladno vojno.

ZUNANJEPOLITIČNI TEDENSKI PREGLED

Na Donavi bo zrasel kolos

predložila Moskva. Dan, ko se bo ta sestanek začel, bo prišel v zgodovino kot dan velikega razcepa v mednarodnem delavskem gibanju, pišejo v Pekingu.

Kitajska je za sestanek pod pogoj, ki bi bili izključno njej v prid. V Pekingu menijo, da bi ti pogoji dozoreli v 4 ali 5 letih. V tem intervalu predvidevajo Kitajci, da si bodo zagotovili zadostno število glasov za svoje teze. Kitajci računajo predvsem na tri »A« — tri celine: Azijo, Afriko in Ameriko (Latinsko).

Njihov načrt je izolirati sovjetsko partijo in jo prikazati kot branilca velikoruskih interesov. Kitajci sku-

novah, na šolah in podobno. Osnovne organizacije v velikih mestih bodo lahko delovale na širšem območju, kakor so krajevne skupnosti. Predlog vsebuje tudi obveznost vodstev in organizacij, da se med seboj obveščajo o delu. Posebej je poudarjeno načelo javnosti dela v Zvezi komunistov. V predlog je vneseno tudi dopolnilo o širokem posvetovanju s članstvom, kar je bila praksa že doslej, treba pa jo bo še naprej razvijati.

Novost v predlogu statuta je to, da ne govori več o tem, da je članstvo v Zvezi komunistov nezdružljivo z izpovedovanjem religije. Ta določba je izpuščena zato, ker je to povsem jasno izraženo v programu Zveze komunistov in v vsej vsebini statuta. »Praksa

organizacij Zveze komunistov,« je rečeno v sporočilu komisije, »pa je takšna, da ni potrebe, da bi to v statutu tudi posebej poudarjali.«

Poglavje o disciplinskih ukrepih poudarja njihov vzgojni pomen in obveznost osnovnih organizacij, da pomagajo članom pri odpravljanju napak in pomanjkljivosti. Osvojen je tudi predlog, objavljen tudi v našem časniku, da morajo osnovne organizacije redno obravnavati vzgojni vpliv disciplinskih ukrepov.

- Komisija v svojem sporočilu poziva komuniste, da pravočasno proučijo predlog ter pošljejo svoje predloge in pripombe komisiji, da bi jih lahko do končnega gresla pazljivo proučila.

Vendarle: železnica do Kopra!

Pred kratkim je Splošna gospodarska banka Slovenije le odobrila kredit za gradnjo železniške proge KOPER—PREŠNICA, ki bo dolga 31 km in bo imela na kilometer po 27 metrov vzpona. Nova proga bo imela 3 postaje: Rižana, Hrastovlje in Crnotiči, pri Prešnici pa se bo nova železniška proga priključila progi Divača—Pula. Največja bo seveda postaja v samem Kopru; tam bodo položili pribl. 4 km tirov. Postaje bodo zgradili na območju Skočjanskega zaliva — med Kopro in reko Rižano. Na progi bosta tudi dva

tunela: eden bo dolg 600 m, drugi pa 200 m; zgradili bodo tudi nekaj manjših mostov.

Nova proga bo odprla koprsko pristanišče jugoslovanskemu gospodarstvu, na široko pa bo po njej zadihal tudi ves tranzitni promet iz zahodne in vzhodne Evrope, ki ima v koprski luki idealno pristanišče.

KRATKE IZ RAZNIH STRANI

V vsako hišo: DOLENJSKI LIST!

• Pred 25 leti se je začela druga svetovna vojna! Ni dolgo tega, kar smo morali ugotoviti, da je že 50 let tega, kar se je začela prva svetovna vojna, te dni je minilo 25 let, kar so Nemci vdrli na Poljsko — začela se je II. svetovna vojna — največja katastrofa v zgodovini človeštva.

• Hruščov na Češkoslovaškem. Predsednik sovjetske vlade Nikita Hruščov je ob 20-letnici slovaške vstaje obiskal Banjsko Bystrico, središče vstaje. Bil je več dni tudi v Pragi, tu je imel uradne razgovore s Novotnym, predsednikom republike.

• Volitve v Cilu. V petek bodo predsedniške volitve v Cilu, za nje vlada povsod zelo veliko zanimanje. Cilje je bila ena izmed štirih držav, ki so nedavno glasovale proti kubanskim sankcijam, bile so prve, ki so klonile in pretrgale diplomatske stike s Kubo. Glavna kandidata za novega predsednika sta Allende in Frei. Prvi uživa podporo socialistov, komunistov in drugih levičarskih skupin, drugi je predstavnik krščanskih demokratov. Šanse obeh so približno enake.

• Ameriška VI. flota v bližini Cipra. Ciprska tiskovna agencija poroča, da križarji severno od Cipra ameriška VI. flota. V bližini ameriških ladij so opazili tudi več turških pomorskih enot.

• General Nguyen Kan ostane šef. Kaže, da bo bivši diktator Južnega Vietnam general Kan spet postal predsednik vlade. To je te dni izjavil ameriški veleposlanik v Sajgonu Taylor. Sajgonski študenti so se izjasnili za triumvirat, sistem, v katerem se občasno deli in vlada kolektivna odgovornost.

• Laoški princ še vedno spro. Čeprav se mude predstavniki treh laoških frakcij že teden dni v Parizu, še ni prišlo med njimi do uradnega sestanka. Ondan so bili skupaj na kosilu pri francoskem zunanem ministru Cotvye de Murvillu.

• Umik vseh baz iz Libije. Izbijska in britanska vlada sta se sporazumeli, da umaknejo Angličani vse baze iz Libije v treh etapah. Razgovori o umiku ameriških baz se bodo začeli čez šest mesecev. Američani imajo veliko baz v Libiji pri Tripolisu. To je prava pravda država v državi.

TEDENSKI NOTRANJEPOLITIČNI PREGLED

• Ze nek... o varnosti prometa. Računajo, da bodo do jeseni priprave že dotorej, da bo o predlogu zakona že lahko razpravljala zvezna skupščina. Iz dosedanjih informacij o predlogih za ureditev večje varnosti prometa je mogoče izluščiti tudi nekaj novosti. Med pogoji in pravili, ki jih bo predpisoval zakon, naj bi bili obsežnejši, učinkovitejši in strožji ukrepi proti voznikom motornih vozil in širša pooblastila za organe, ki nadzorujejo promet. Ena izmed predlaganih novosti je tudi ta, da bo moral biti šofer v vsakem trenutku fizično in psihično sposoben za varno šofiranje. Sposobnosti pa, kot vemo, ne zmanjšuje samo pijanost, temveč tudi utrujenost, razburjenost in podobno. Predlagajo celo ukrep, da bi šoferju, če zaradi boleznih, utrujenosti ali prevelike razburjenosti ne bi bil sposoben varno šofirati vozila, onemogočili nadaljevanje vožnje. S tem ukrepom bi se — tako upajo — bistveno povečala varnost prometa na naših cestah.

Med pogoji in pravili bo tudi podrobneje in natančneje določeno, kdo in kje je dolžan namestiti prometne znake ter način njihovega vzdrževanja. Posebej bo predpis tudi določal, da zraven prometnih znakov ne sme biti reklamnih tabel in drugih podobnih napisov, ki bi utegnili odvračati pozornost šoferjev od tistega, na kar opozarjajo prometni znaki. Predpisane bodo nadalje stroge kazni za delovne organizacije oziroma organe, ki ne bi v redu izpolnjevali določb o prometnih znakih. Kazni bi se gibale od 50.000 do milijona dinarjev.

Na koncu naj omenimo samo še dve novosti: predlog, da bi smela na avtomobilsko cesto samo vozila s hitrostjo nad 40 kilome-

trov, in predvidene sankcije tudi za pešce, ki bi na prehodih za pešce namenoma ovirali promet, kar se zdaj pogosto dogaja.

• Novinarica »Dela« Marija Namorš je v uvodniku na prvi strani opozorila na problem nadomestila zaradi podražitev, ki je za upokojence določeno v minimalnem znesku 1500 din. Po njenem mnenju — in temu mnenju se pridružujemo tudi mi — ni prav, da je določeno nadomestilo za vse enako, ker je znano, da je podražitev v Sloveniji bolj in-

Za večjo varnost prometa

tenzivna. Razen tega pa je že skrajni čas, da se predpisi o pokojninah in invalidninah prilagode posebnostim posameznih republik, kjer so bistveni razločki glede splošne ravni življenjskega standarda.

• Predsednik republike Tito je te dni obiskal prijetno presenečen kolektiv nuklearnega inštituta »J. Stefan« v Ljubljani. Med dveurnim obiskom si je gost ogledal vse oddelke in se v pogovoru s predstavniki kolektiva zanimal za razvoj in dosežke te znanstveno-raziskovalne institucije. Posebej se je zanimal za nekatere zelo zapletene naprave, od katerih je marsikatera delo inštituta.

• Na 20. seji Ustavnega sodišča SRS so ugotavljali osnovne značilnosti problemov, o katerih je sodišče odločalo v letošnjem pr-

vem polletju. Ustavno sodišče je obravnavalo že precej zadev, in to ne le na pobudo občanov, ampak je nekajkrat interveniralo tudi samo. Posebno skrb posveča tudi nalogi — spremljati družbene pojave, pomembne za uresničevanje ustavnosti in zakonitosti.

• Medtem ko so se prejšnje mesece stalno povečevali potrošniški krediti, je bilo julija prvič opazno zmanjšanje tega naraščanja. To ima vsekakor za posledico ugodnejše razmerje med naraščanjem potrošniških posojil in hranilnih vlog. V avgustu se je podoba bržčas spremenila, zlasti še zavoljo govorice o občutni omejitvi, če ne celo ukinitvi potrošniških posojil. Do teh govorice je prišlo najbrž zaradi ukrepa o prenehanju dajanja potrošniških posojil v gotovini. Ljubljanska mestna hranilnica je namreč do nedavnega odobravala tudi take kredite.

• Po nepopolnih podatkih je kakih 1700 naših strokovnjakov zaposlenih pri raznih javnih delih v deželah v razvoju, na primer v Alžiru, ZAR, Sudanu, Etiopiji, Libiji, Maliju, Tunisu, Gani in še nekaterih drugih deželah. Med temi strokovnjaki so predvsem inženirji, tehniki in medicinske osebe.

• V Vojvodini so letos našli samo 75.000 vagonov pšenice, se pravi okoli 40.000 vagonov manj kot lani. Medtem pa so obeti, da bo precej boljši pridelek koruze. V vsej Jugoslaviji je zasejanih s koruzo 2,7 milijona hektarov površin.

• Zdaj, ko so že v polnem teku priprave za začetek izgradnje koprške, 31 kilometrov dolge železnice, se gredo menda le zares. Ob trasi so že postavili naselje, v katerem bodo prebivali graditelji železnice. Predvidevajo, da bo sodelovalo pri gradnji tega pomembnega objekta osem gradbenih podjetij.

KO PRAZNUJE OBČINA TREBNJE

Mirenski šivalni stroji potujejo v svet

Tako se je odločila tovarna šivalnih strojev »Mirna«, ki bo letos izvozila v Vzhodno Nemčijo 3.000 omaric s pogonskim mehanizmom in okovjem v vrednosti 77 milijonov obračunskih dinarjev. Medtem pa že sklepajo pogodbe za izvoz naslednjih 3.000 takih izdelkov na vzhodnonemški trg. V teku so tudi pogajanja, da bi »Mirna« izvažala tudi v Svico, Avstrijo in na Irsko.

Do zdaj so mirenski proizvajalci s tujino predvsem komercializirali, medtem ko je bil izvoz malenkosten in komaj vreden omembe. Tudi letos so kooperacijski odnosi precej obsežni in predstavljajo kar 20 odstotkov mirenske proizvodnje. S tujimi kooperanti so zadovoljni, domači pa so precej neresni, zaradi česar ima tovarna v proizvodnji desetodstotno izgubo. Jugoslovanski kooperanti dobavljajo tovarni šivalnih strojev zlasti vijake, razen tega pa jim galvanizirajo dele iz-

delkov. To pa bo mirenska tovarna v doglednem času lahko izdelovala in opravičala sama, kar ji bo omogočeno v prostorih, ki jih gradi.

Tovarno so pričeli rekonstruirati šele letos, čeprav bi morala po načrtih že obratovati pod novo streho. Težave so bile z investicijami, na katere je bilo treba čakati dolge mesece. Kljub tej zamudi pričakujejo, da bo kovinski obrat, ki obsega prvo fazo rekonstrukcije, vseljiv že letos, za obratovanje pa bo sposoben v poletnih me-

secih prihodnjega leta, ko ga bodo popolnoma sodobno opremili. Rekonstrukcija oziroma zgraditev kovinskega obrata bo veljala 180 milijonov dinarjev; skoraj polovico te vrednosti bodo veljali novi stroji, s katerimi bo obrat opremljen.

Delovni kolektiv tovarne pričakuje od rekonstrukcije pomembne uspehe. Proizvodnja bodo v primerjavi z letošnjo povečali za 100 odstotkov; posvetili bodo večjo pozornost kvaliteti izdelkov in seveda izvozu, saj bodo v letu 1965 izvozili kar trikrat več kot nameravajo letos.

Z enako odgovornostjo kot proizvodne in izvozne naloge rešuje tovarna probleme, ki zmanjšujejo kvaliteto in obseg del. Z večjo pazljivostjo pri delu pa so že do zdaj zmanjšali škartiranje, medtem ko so se naučili material izkoriščati maksimalno. Spričo tega so uspeli do letošnjega prvega polletja znižati materialne stroške še za osem odstotkov. Z odkrivanjem notranjih rezerv nadaljujejo, prizadevali pa si bodo predvsem, da s pridom izkoristijo razpoložljiv delovni čas.

Ekrati s proizvodnjo rešuje tovarna kadrovske vpraša-

nje. Letos so že dobili štiri strojne tehnike, medtem ko dva strojna inženirja pričakujejo. To so njihovi študenti, saj si tovarna le tako povsem zagotovi strokovnjake. Strokovnjake z visoko ali višjo izobrazbo sicer težko dobijo, ker leti menijo, da Mirna kot kraj ni preveč vabljiva in da bi imeli malo od življenja; saj na Mirni ni kina, sodobnih trgovin, cesta pa je slaba. Čeprav se v zad-

njem času te stvari urejujejo, si tovarna šivalnih strojev po svojih močeh zelo prizadeva, da bi naselje dobilo čim lepšo podobo. K ureditvi je sama pripravljena prispevati znaten delež.

Taka vprašanja na prvi pogled sicer niso problematična, vendar pa jih bo treba rešiti in pomagati tovarni, da ne bo imela težav s kadri in podobnimi rečmi. Naj poudarimo, da je proizvodnja šivalnih strojev perspektivna panoga, kot tako pa jo vidi celotna občina, ki gradi prav na tej tovarni svojo lepšo prihodnost.

Otroški vrtec v obraju nalivnih peres

V tem mesecu bodo začeli v izpraznjenem obratu nalivnih peres tovarne šivalnih strojev na Mirni urejati otroški vrtec za 30 otrok. To pa bo le začasna rešitev, saj bi potrebovali precej večje prostore za otroško ustanovo. Ko bo Mirna dobila novo šolo, se bo vrtec preselil v sedanje šolsko poslopje.

Letos, po devetnajstih letih

(Nadaljevanje s 1. strani)
— V družbenih službah se je stanje v zadnjem času vidno izboljšalo, to pa zato, ker so tudi ljudje, ki se z ustreznimi vprašanji ukvarjajo, bolj prizna-

devni. Menim pa, da bo treba še veliko napraviti v prid kadrovskemu vprašanju, zlasti še v zdravstveni službi in šolstvu. Paziti bomo morali, da bodo zagotovljeni vsi material-

ni pogoji. Ko to navajam, mislim na odpravo nekaterih neskladnosti. Tako na primer bo potrebno izboljšati življenjske pogoje prosvetnim delavcem, ki imajo povprečno precej nižje osebne dohodke kot kvalificirani delavci v proizvodnji. Občinska skupščina bo morala ob sprejemanju proračuna za prihodnje leto vložiti vse napore, da bodo imele družbene službe, predvsem pa prosvetni delavci v materialnih pogojih večja in boljše zagotovila kot doslej.

— Ob koncu čestitam občanom in delovnim kolektivom za občinski praznik, 4. september z željo, da bi lahko v prihodnjem letu ob istem času govorili še o večjih uspehih. Te uspehe pa bomo dosegli le s prizadevanjem vsakega občana.

Taka je podoba novega naselja, ki nastaja na Mirni. Stanovanjske potrebe v tem industrijskem kraju so vsako leto večje, zato pospešeno gradijo nove bloke. Manjša pa je skrb za otroško varstvo, ki žal še dolgo ne bo rešeno. Na sestankih in javnih tribunah so ljudje odločno povedali, kakšno je stanje, ne najdejo pa prostora, v katerem bi bil lahko otroški vrtec

Za sodobno trgovino in boljšo preskrbo

Z namenom, da bi hitreje rešili vprašanje trgovine, sta se obe trgovski podjetji v trebanjski občini — »Gradišče« v Trebnjem in »Tržan« v Mokronogu — letos pripojili k ljubljanskemu »Mercatorju«. Pripojeni podjetji sta postali samostojni »Mercatorjevi« poslovni enoti.

trebanjske občine, ki ga potriva s svojimi poslovalnicami poslovna enota »Gradišče«. S tem in z modernizacijo trgovin poslovne enote »Tržan« v mokronogskem predelu bi bilo vprašanje sodobne preskrbe in preskrbe potrošnikov v prihodnjem letu dokončno rešeno.

Ob pripojitvi je »Mercator« obljubil, da bo vložil potrebne investicije v modernizacijo trgovskega omrežja. Tako bodo hišo štev. 13 v Trebnjem preuredili v sodobno blagovnico z dvanajstimi oddelki, v katerih bodo prodajali: metersko blago, žensko in moško konfekcijo, gospodinjinske električne stroje, emajlirano posodo, steklo in porcelan, pohištveno okovje, čevlje, žensko in moško priložne ter nogavice. Stavbo bodo pričeli urejati 5. septembra, lokal pa bo odprt za 1. maja prihodnjega leta. Imel bo 344 kvadrat. metrov prodajnega prostora in sodobne sanitarije ter druge prostore na 84 kvadratnih metrih.

V Trebnjem bodo letos oziroma prihodnje leto odprli tudi samostojno prodajalno za kruh, mleko in slaščice ter samostojno prodajalno za sadje in zelenjavo.

V Dol. Nemški vasi bodo letos adaptirali prostore sedanje trgovine, ki jih je »Mercator« odkupil, ter v prihodnjem letu odprli sodoben trgovski lokal. Na Mirni so odkupili trgovske prostore s priličnim in stanovanjsko-poslovnimi stavbi, ki jo gradi tamkajšnja stanovanjska skupščina. V tej stavbi bo sodobna in bogato založena samopostrežna trgovina s prehrambenimi predmeti.

Manjša investicijska dela je v Catežu in Pristavičah, ki bo v kratkem začela urejati svojo poslovalnico tudi v Slovenski vasi, in specialen lokal za prodajo blaga v Sentrupertu.

To so preležna vsa dela za izboljšanje in modernizacijo trgovskega omrežja v tistem predelu

TŠS kupuje stanovanja

Tovarna šivalnih strojev na Mirni je kupila za svoje zaposlene dve stanovanji v novem stanovanjsko-poslovnem bloku, ki ga gradijo v njeni bližini. Do zdaj je na tak način kupila že šest družinskih in sedem samskih stanovanj.

VSEM
OBČANOM
PRISRCNO
ČESTITAJO
ZA OBČINSKI
PRAZNIK IN
JIM ZELIJO
ŠE MNOGO
USPEHOV
NA VSEH
PODOČJIH:

Občinska skupščina Trebnje

ZDRUŽENJE BORCEV NOV — OBČINSKI KOMITE ZKS — OBČINSKI ODBOR SZDL — OBČINSKI KOMITE ZMS TER OSTALE DRUŽBENO POLITIČNE ORGANIZACIJE

KMETIJSKA ZADRUGA TREBNJE
KOMUNALNO PODJETJE TREBNJE
VELETRGOVINA »MERCATOR« Ljubljana
prodajalna »GRADIŠČE«, TREBNJE
TOVARNA ŠIVALNIH STROJEV »MIRNA«
»DANA« — DESTILACIJA ALKOHOLNIH
PIJAC »MIRNA«
VELETRGOVINA »MERCATOR« Ljubljana
poslovna enota »TRŽAN«, MOKRONOG

Tudi v Mokronogu zlagoma odstranjujejo ruševine iz zadnje vojne in se posvečajo stanovanjski izgradnji. Blok, ki je zrasel na takih ruševinah, bo občutno zmanjšal stanovanjske potrebe v tem kraju

PROGRAM

- 3. SEPTEMBRA bo ob 19.30 uri v Trebnjem v Kulturnem domu slavnostna akademija
- 4. SEPTEMBRA bo ob 9. uri v Kulturnem domu slavnostna seja občinske skupščine in predsedstva občinskega združenja borcev NOV
- Ob 9.30 uri bo poveljstva ter množično zborovanje v parku

Premalo zemlje in preveč

Z letošnjo arondacijo le toliko zemlje, da jo bo dovolj za pitališče v Martinji vasi — V pripravi regulacija Mirne in hidromelioracije na 1.300 ha v Mirenski dolini — Vprašanje preživninskega varstva ostarelih kmetov (borcev) — arondirancev ostane odprto.

Po 7-letnem perspektivnem programu bo v trebanjski občini leta 1970 v družbeni lasti 3.566 ha obdelovalne zemlje, kar je 30 odstotkov vseh obdelovalnih površin v občini. Načrt za intenzivno podružbljanje so začeli izvajati že letos, ko je družbeni plan predvidel arondacijo 307 ha. Ta načrt pa so kasneje opustili, ker so se prepričali, da spričo danih pogojev ni uresničljiv, razen tega pa je tudi prenašel. Zakaj tako, pa nam je povedal te dni podpredsednik občinske skupščine v Trebnjem tovariš Janez Mihevc, ko je dejal:

— Letos bomo šli torej samo tako daleč, da bi zaokrožili že obstoječe zemljiške komplekse. Dlje pa zato ne, ker je kmetijska zadruga v težavah. Nima dovolj mehanizacije, pa tudi sredstev ne zanjo, niti primernih skladišč, kar je vse potrebno za gospodarjenje. V Minerski dolini je arondacija že zajela nad 50 odstotkov obdelovalne zemlje, potrebne za pitališče v Martinji vasi. S tem smo pohiteli, da bi lahko dobili kredit za hidromelioracijska dela na tem območju. Z Vodno skupnostjo Dolenjske in Zavodom za vodno gospodarstvo SRS se že dogovarjamo za program hidromelioracij, ki bi zajele 25 ha že podružblje-

ne zemlje pri Pijavcih in celoten pas do Martinje vasi. 1300 ha v Mirenski dolini bi tako meliorirali v treh letih. Največja ovira pri tem bo na kmetijskem posestvu v Slovenski vasi, ker tam (reka) Mirna še ni regulirana. Za regulacijo tega rečnega območja načrte že pripravljajo. Sicer pa bomo letos pripravili vse potrebno, da bi v letu 1965 lahko že regulirali in meliorirali.

— Naj cmenim še drugo plat oziroma posledice arondacije, ki bodo zasegle zasebne lastnike obdelovalne zemlje na interesnem območju! Tu bi omenil predvsem problem ostarelih kmetov, ki bodo izgubili zemljo, saj smo za mlajše predvideli zaposlitev v gospodarskih obratih v Mokronogu, na Mirni in v Trebnjem. Med ostarelimi kmeti je zlasti pereče vprašanje nekdanjih borcev. Teh je tudi največ. Gre za tako imenovano preživninsko varstvo takih ljudi. Ustreznega sklada občina še nima, spričo pomanjkanje sredstev pa ga tudi ne bo tako kmalu imela. Saj bi sklad formalno lahko že ustanovili, kje bi pa sredstva dobili, ne vem. Znanostno težave, ki jih ima vsako leto občinski proračun, letos pa še predvsem. Morda bo občina sama sposobna rešiti vprašanje s skladom o preživninskem varstvu kmetov čez nekaj let, zdaj bi ga morali kako drugače. Morda bi pomagal okraj, ali republika... Vsaj vprašanje bivših borcev bi kazalo rešiti na ta način, s skupno pomočjo.

Čemu ne enostavneje? – sprašujejo v Loki

Tovariš urednik!

Z novo uredbo so manjše pošte dobile neprimeren delovni čas: od 8. do 15. ure. Tako pripravijo tudi pošne pošiljke že ob 15. uri in jih po odredbi direkcije PTT No-

vo mesto pošljejo ob 16,21 v Krško, kjer je poslovna enota PTT. Zvečer ob 19,36 pa gre pošna pošiljka spet nazaj mimo Loke v Zidani most. Ali bi ne bilo mogoče, da bi poštino vrečo oddajali na ta vlak, zlasti še, ker mora pošta v Loki plačevati železnici posebne pristojbine za prevzem in predajo pošte? Menimo, da bi bilo to enostavneje! Poleg tega poštarji ne bi izgubljali toliko časa. Mimogrede bi pobrali pošto še v na-

biralniku na postaji. Tako se ne bi več dogajalo, da bi ljudje hodili k vlakom, da lahko oddajo pošto, kot se to dogaja skoraj vsak večer.

LOCANI

V ponedeljek na novomeškem sejmišču

Precej dobro je bil obiskan ponedeljkov prašičji sejem, saj je bilo naprodaj 810 pujskov. Manjši prašički so ve- ljali od 6000 do 10.500 din, večji pa od 11.000 do 21.000 dinarjev. Kupčij je bilo 475.

Zvone Perc:

O krajevnih skupnostih v novomeški občini

(Nadaljevanje konca)

Važno je, da statut vsebuje poglavja in jih primerno obdelajo: ustanovitev in območje krajevnih skupnosti, njene organe, krajevno skupnost in delovne organizacije na njenem področju, odnos do teh, odnos do občinske skupščine itd. Po potrebi lahko statut vsebuje še druga poglavja, kar je odvisno od samega področja in interesov.

Povedati je treba še nekaj besed o organih krajevnih skupnosti. Napačno bi bilo, če bi upoštevali zakon o stanovskih skupnostih, ker gre tu za nekaj bistveno drugega. Zapletena organizacija stanovskih skupnosti je prirejena za potrebe mesta, uporablja pa se tudi za podeželje, kar ni prav. To je iz nekaterih statotov, ki so tako nastali dobro razvidno.

Iz tega pa je razvidno tudi nerazumevanje vloge krajevnih skupnosti. Pri vsem tem je treba paziti, da bo organizacija podeželskih skupnosti čim bolj preprosta. Nekateri menijo, naj bi del administrativnih nalog opravljali krajevni uradi, pri tem pa ne navajajo, za katere skupnosti gre in kolikšne naloge. Seveda je potrebno takoj povedati, da krajevni urad ne more nadzorovati dela krajevnih skupnosti, kakor ne more biti obratno. Take odnose bi morali pogodbeno reševati med krajevno skupnostjo in občinsko skupščino.

Bržčas bi bilo to treba narediti za krajevne skupnosti v Hinjah, Smarjetih, Skocjanu, Brusnicah, Mirni peči in na Otočcu, medtem ko bi za Novo mesto, Bršljin, Šmihel, Dolenjske Toplice, Stražo, Zuzemberk in Šentjernejo morali oblikovati administrativni aparat z ustreznim številom uslužbencev (Novo mesto: tajnik, računovodja, daktilograf, druge samo tajnik

itd). V ostalih krajevnih skupnostih (Dvor, Podgrad, Stopiče, Mali Slatnik, Kronovo-Bela cerkev, Orehovica) bi tajniške posle lahko opravljali nagrajevani ljudje. To ne sme biti pravilo, ampak le primer, kako bi morda šlo.

Novomeška krajevna skupnost naj bi imela naslednje organe: svet s 25 do 30 člani (izvolijo ga občani), izvršni odbor sveta s 7 do 9 člani, predsednika in podpredsednika (voli ju svet), poravnalni in potrošniški svet (oba voli občani) in razne stalne ter občinske komisije (imenuje jih svet KS). Druge vrste teh organov ne bi imeli, razen v izjemnih primerih podpredsednika. Kako se bodo iniciativni odbori odločili, je prepuščeno njim samim.

Razumljivo je, da je v pogojih krajevnih skupnosti najvišji organ zbor občanov, ki med drugim sprejema statut, potrdi ustanovitev KS, odobri program proračuna in potrdi zaključni račun, izvoli poravnalne in potrošniške svete itd. Vsi organi so dolžni o svojem delu poročati občanom, od katerih dobivajo napotke za nadaljnje delo.

Krajevna skupnost bo morala imeti svoj letni delovni program, ki bo – vključen v razvojni program občine – osnova za financiranje njenih dejavnosti. Ze vnaprej je jasno, da bo program vseboval vrsto drugih drobnih, vendar važnih zadev, ki jih program občine ne bo mogel upoštevati. Vseboval pa bo tudi tista razširjena dela, ki jih bo programirala občina. Sredstva za ta dela se bodo zbirala s prispevki občanov, delom njihovega prostovoljnega dela, prispevki gospodarskih organizacij, zavodov in ustanov, tudi izven področja krajevnih skupnosti. Dejavnost krajevnih skup-

nosti bo torej financirana s sredstvi občine, ki bodo dana za delovni program, z namenskimi sredstvi za financiranje posebnih nalog (investicije, vzdrževanje raznih objektov), občinskimi sredstvi za funkcionalno in administrativno delo krajevnih skupnosti, prispevki občanov v raznih oblikah, prispevki delovnih organizacij, odstotkom od najemnin in stanarin po dosežanih predpisih, raznimi drugimi viri dohodkov itd. Krajevna skupnost bi lahko prišla do sredstev še, če bi sodelovala pri investicijah, kjer bi nastopale poleg občine še druge organizacije.

Izdatki pa bi bili: investicijski, funkcionalni, osebni in operativni. Finančno poslovanje bi opravljala služba družbenega knjigovodstva pri Narodni banki, kjer bi imela krajevna skupnost svoj tekoči račun. Zavoljo tega ne bi bilo nujno, da bi morala krajevna skupnost imeti nadzorni organ.

Omeniti je treba še eno važno vprašanje, ko bi krajevna skupnost lahko delovala kot usklajevalna dejavnost na svojem področju. Vrsta organizacij in društev, v katero so vključeni občani, se s svojimi delovnimi programi vključuje v celotni samoupravni organizem občine in krajevnih skupnosti. Ker pa pogosto nimajo uskladenih programov, je treba drobiti sredstva za isto dejavnost različnim naslovom. Naloga krajevnih skupnosti bo torej, da bo usklajala te interese in pravilno razporejala sredstva. To je zlasti važno za dejavnosti, ki neposredno interesirajo občane: socialno varstvo, vzgojo otrok, rekreacijo in podobno.

V teh vrsticah je navedenih le nekaj zanimivih vprašanj o krajevnih skupnostih, ker pa je področje zelo obsežno se bo treba še oglasiti.

Na Čatežu že 35 tujskih sob

V brežiški občini je pet turističnih društev: v Brežicah, na Čatežu, v Krški vasi, Pišecah in na Bizeljskem. Društvo namerava ustanoviti v kratkem tudi na Veliki dolini.

V Brežicah so največ razpravljali o ustanovitvi turističnega biroja. Delovni pro-

stor bo verjetno dobil v enem izmed prostorov bivše kavarne. Razpravljali so še o ureditvi prostora pred železniško postajo, vendar je tam ostalo vse pri starem, ker niso urejena lastninska vprašanja. Turistično društvo v Brežicah je nadalje sodelovalo pri ureditvi parkirišča in okolice Prosvetnega doma.

Društvo na Čatežu si je prizadevalo predvsem za pridobivanje tujskih sob pri zasebnikih. Letos jih imajo že 35 in so vse zasedene. Hišni lastniki jih oddajajo Čateškimi Toplicam, ker tam za vse oskrbovance ni dovolj prostora.

V Krški vasi je turistično društvo letos uredilo obregove Krke, načrta za ustanovitev gostišča v gasilskem domu pa niso uspeli uresničiti. V Pišecah so lepo uredili planski dom na Pečarjevem bregu, vendar jim je zmanjkalo denarja. Nadaljevati bodo morali prihodnje leto. Na Bizeljskem namerava postati

viti simbolično vinsko stiskalnico in urediti gostišče sredi vinograda. Večina društev torej dela, toda materialne možnosti jim ne omogočajo, da bi se lotili večjih akcij. Potrebno bi bilo tudi več izobraževalnega dela med prebivalstvom.

„Še se bomo srečevali pri skupnem delu!“

Preteklo soboto se je v krogu starešinskega kadra novomeškega garnizona JLA

in najbližjih znanec poslan od aktivne vojaške službe do sedanjih komandant novomeškega garnizona polkovnik Ivo Ninič. Zaradi bolezni, ki je posledica ran, dobljenih v NOB, se je moral v našem mestu priljubljeno polkovnik Ivo Ninič predčasno upokojiti. Od oktobra 1961, ko je v Novem mestu prevzel dolžnost komandanta garnizona, smo se s tovarišem Niničem srečevali na sestankih, postrežih, na zborih volivcev in v razgibanem poliknem delu in življenju. Kot nesebičen in odkrit tovariš se je s svojo neposredno besedo takoj priljubil vsem, ki so ga spoznali. Sodelovanje med armado in ljudstvom je v zadnjih letih postalo še bolj živo in neposredno. V imenu javnosti se tovarišu Ivo Niniču zahvaljujemo za vse, kar je naredil na našem področju, zlasti pa smo veseli njegove izjave na poslovilnem večeru, ko je rekel: »Tovariši, jaz ostanem v Novem mestu in še se bomo srečevali pri skupnem delu!«

Razprava o statutu ZKJ

Prejšnji teden so v Trebnjem na razširjeni seji občinskega komiteja ZKS obravnavali novi statut ZKJ. Člani komiteja so razpravljali o osnutku sprememb in dopolnitev statuta, da bi spoznali predvsem vprašanja, ki zadevajo višjo stopnjo demokratizacije notranjih partijskih odnosov in s tem v zvezi prilaganje dela organizacij ZK v sedanjih pogojih. Seje se je udeležil tudi tovariš Bogdan Osolnik, član CK ZKJ, direktor in glavni urednik KOMUNISTA.

Prizor z nedavnega odkritja zelo lepega spomenika 92 žrtvam, padlim v dobi revolucije v Škocjanu. Predstavniki družbenih organizacij in svojci so vznोजe spomenika zagnili z vencji in cvetjem

Knjižnico v nove prostore!

Pred nekaj leti je bilo kulturno življenje v Dolenjskih Toplicah zelo razgibano, zdaj pa je pravo mrtvilo: edino kulturno razvedrilo so kino predstave, ki so dvakrat tedensko. Res je, da so se razmere od tistih časov precej spremenile in da ni ljudi, ki bi bili pripravljeni posvetiti se prosvetnemu delu, kljub temu pa bi se dalo pritegniti mladino, ki bi bržčas rada delala.

Vsekakor bi bilo treba urediti malo dvorano in vanjo prenesti knjižnico, ki sedaj dela v precej slabih razmerah. Knjižnici bi morali vključiti tudi čitalnico, saj je knjižnica založena s precejšnjim številom dobrih knjig. Sem bi prav rada prihajala ne le mladina iz Dolenjskih Toplic, ampak tudi iz okolice.

Vse to bi bilo seveda združeno s precejšnjimi izdatki, toda s prostovoljnimi prispevki in delom ter s pomočjo občine bi se dal tudi ta problem rešiti, kulturno življenje v Dolenjskih Toplicah pa bi na ta način spet spravili na pravi tir.

D. G.

Kri, ki rešuje življenja

Pretekli teden so darovali kri na novomeški transfuzijsko postaji: Marija Urbanč, Marija Gazvoda, Ančka Mikec, Ljilka Janković, Janez Judež, dr. Jan Strušan, dr. Smiljan Trobiš, Milana Zore, Slavka Medved, člani kolektiva Splošna bolnica Novo mesto; Mirko Kulovec, član kolektiva IMV Novo mesto; Marija Zagore, Karel Curman, člana kolektiva Hmeljnik Novo mesto; Pepca Plantan, članica kolektiva Občinska skupščina Novo mesto; Jožica Hrovat, Marija Dravinac, Milena Berus, Antonija Kastelic, Ervin Felki, Vlado Stepišnik, Rudi Milinarič, člani kolektiva ZTP Novo mesto; Jožefa Zagar, članica kolektiva Pionir Novo mesto.

Milan Šepetavc:

Iz skupnih borb Kozjanskega in Zagorskega odreda

»Dal ti bom naboje. Treba jih je pustiti blizu in zasuti z granatami, potem pa preiti v protinapad na nož. Do noči ne smemo popustiti, ker bi nas to pogubilo. Ti najbolj veš, da so Nemci mojstri v preganjanju sovražnika.«

Pričele so žvižgati mine in granate in močne detonacije so pretresale ozračje.

Novo nemške kolone so se pehale proti Drenovcu. Čim je ponehalo streljanje, so Nemci kot hijene napadli partizanske položaje. Spet so jih pričakali plutoni in ročne granate, potem pa so se v medtem zimskem soncu zableščali bajoneti. Nemci, ki so ostali živi, so odnesli pete v dolino.

Sedemkrat so napadli, sedemkrat bežali, sedemkrat pustili mrtve na bojišču. Toda odnehali niso. Komandirji čet so obveščali o izgubah. Te so bile občutne. Sedem mrtvih in štirinajst ranjenih. Streliva je primanjkovalo. Sovražnikov obroč se je ozil. Nemci so postajali bešni, ker niso pričakovali tako močnega odpora. Imeli so velike izgube.

»Kliče te komandant Kozjanskega!« je vzkliknil operativni oficir Družinec, ki je bil na položaju pri prvi četi.

»Tako pridem,« je odgovoril komandant in pohitel k Janezu, ki je bil s komisarjem že v majhni jami.

»Kako je? Kakšne so izgube? Kako je s strelivom?« je naglo spraševal Družinec.

»V tej borbi ne prav prevelike. Trije mrtvi in pet ranjenih. Toda streliva nimamo. Samo po dva naboja na puško. Švabi so hudiči, odporni so in veliko jih je. Da bi imel še vsaj tisoč nabojev!« je razlagal Janez.

»Pri nas je prav tako. Streliva primanjkuje. Ze dvakrat smo munice pobirali mrtvim Nemcem in jo razdelili

med borce. Precej jih ima po dve puški, pa kaj to pomaga, če ni nabojev. Veš, Janez, po mojem ne bi smeli čakati, da nas bodo sovražniki znova napadli, kar lahko pričakujemo še pred mrakom. Kaj misliš o tem?« je komandant vprašal Janeza in komisarja. »Moramo se prebiti iz obroča,« je pristavil čez čas.

Sklenili so, da se bodo prebili, še preden bi Nemci začeli napadati.

»Preboj bodo izvršili Kozjanci,« je odločno rekel Janez in pri tem je ostalo. Zagorci so prevzeli ranjence in mrtve, komisar bataljona pa je šel z enim vodom v zaščito! Prikrilo in hitro so se enote premestile, na položaj

Kurirček

ci so jim prinašali svoje zadnje naboje. Bolničarke so pripravile ranjence za hiter prenos. Mitraljezec Drago Kovarčič je skrbno pregledal svoj »Brnec«, njegov pomočnik pa je napolnil okvirje.

Streliška vrsta je hitro in pogumno krenila po hribu. Mitraljezi so med pohodom pokosili vse, kar se je zoperstavilo borcem. Iznenadeni Nemci se niso takoj zrnali. Oficirji so vpili, toda zaman. Partizani so bili že med sovrážnikom in vnela se je huda borba.

Obroč je bil prebit. Enote so se hitro umaknile skozi ožek prehod in se izgubile v temnem smrekovem gozdu. Nemški mitraljezi so jih zaman iskali s svojimi rafali.

Na hribu za Javorjem so se spet zbrali premrzli, utrujeni in lačni partizani. Slovenci in Hrvatji Veseli so si stiskali ozeble roke, ponosni, da so častno izpolnili skupno nalogo.

KONEC

KAJ PA, ČE NE BO TELIC?

Odborniki občinske skupščine v Brežicah bodo na prihodnji seji načeli težavno zadevo: odločiti se bo treba, kaj ukreniti v govedoreji, da bi razvijajočim se družbenim pitališčem zagotovili dovolj telet za pitanje. V sestavku posredujemo samo najpomembnejše izmed zelo tehtnih ugotovitev strokovnjakov, s katerimi bodo odborniki seznanjeni na seji.

Podroben pretres stalaža goveje živine kaže, da ta sicer počasi, pa vendar vztrajno pada. Če bo šlo tako naprej, bo leta 1970 v občini za okoli 700 glav govedi in za približno 400 telet manj, kot jih je bilo leta 1953. Trenutno imajo gospodarstva 5500 plemenic, ki lahko dajo 3025 telet za pitanje (55 odstotkov je sposobnih za pitanje, ostalo gre v zakol). Od tega je treba odsteti še približno 15 odstotkov telet, ki jih

je družbeni sektor z industrijskim načinom pitanja. Ta teleta kupuje in jih pita z močnimi krmili. V občini so torej že razvite 3 od prej naštetih oblik, le mlekarke proizvodnje, ki tako ne pride v poštev, ni.

Nazadovanje stalaža živine pa je treba zaustaviti in hkrati izboljšati plemensko osnovo ter zagotoviti povečanje proizvodnje krmil. Ker družbeno pitališča potrebujejo vsako leto 3270 telet za pitanje, nastaja vprašanje matične črede, ki bi imela dovolj kvalitetnih plemenic in bi zagotavljala dovolj telet za pitanje. Kje osnovati takšno čredo: v družbenem ali v zasebnem sektorju?

Če bi jo osnovali v družbenem, bi se le-ta osamosvojil (ne bi bil več odvisen od telet iz odkupa!), laže bi potekale selekcija, mlečna kontrola in zdravstvena zaščita, zmanjšali bi se stroški, pa tudi v programiranju tako osredoto-

čene proizvodnje bi bilo manj težav. Po drugi strani pa bi to terjalo velike investicije, kužne bolezni bi lahko povzročile veliko škodo, glede proizvodnje mleka pa smo že ugotovili, da so posestva za molznicami v težkem položaju zaradi nizkih cen mleka.

Z matično čredo, ki bi se naprej ostala v zasebnem sektorju, bi se izognili investicijam, nizka cena mleka ne bi povzročala tolikšnih težav, kužne bolezni bi predstavljale tolikšne nevarnosti, hkrati pa odpadajo vse prednosti, našete v prvi varianti.

Kaj torej storiti? Stanje v govedoreji terja odgovor, zato se je treba odločiti ali za eno ali za drugo rešitev ali pa najti srednjo pot. Srednja pot pa je v pogodbeni reji goved, ki bi morala biti spodbudna tako za zasebnega rejca kot za družbeni sektor. Hkrati s takšno pogodbeno proizvodnjo pa bo ena prvih nalog: izboljšati pasemski sestav dosežanje črede, obnoviti mlečno kontrolo, ustvariti rodovniško službo in prepustiti izbor živine za rejo in za zakol izključno strokovnjakom. Samo na ta način bo družbenim pitališčem zagotovljenih dovolj telet za pitanje.

Godba na pihala iz Kapel v sedanji sestavi

BREŽIŠKE VESTI

bo treba obdržati za plem.

Pitališča KZ Brežice in KGP Brežice potrebujejo 3270 telet za pitanje na leto. Število plemenic bo to. Število plemenic bo (kot je pričakovati) upadalo še naprej, deloma tudi zaradi podružbljanja zemljišč. Leta 1970 bi bilo v občini le še 4000 do 4500 plemenic, ki bi dale v leto dni od 2200 do največ 2500 telet, primernih za pitanje.

Na 13.057 hektarih obdelovalne zemlje v občini Brežice se lahko redi 8700 glav govedi (2 glavi na 3 hektare), toliko živine pa v občini že je. Če pridenevno k temu številu še 3200 glav govedi, ki so v pitanju v družbenih hlevih, je v občini 12.000 glav živine. Stalež se ob dosedanjih pogojih in z dosedanjimi načini torej ne bo mogel bistveno povečati. Poleg tega je nujno izboljšati tudi kvaliteto živine, saj je med govedi največ križancev.

Rešitev živinoreje je samo v dolgoročnem planiranju, ki mora predvideti vse okoliščine in zagotoviti dovolj telet za pitanje. To je mogoče doseči samo z intenzivno živinorejo, vendar na več načinov: s proizvodnjo mleka, z naravno govedorejo, s pitanjem govedi z lastno krmo ali pa z industrijskim pitanjem. V prvem primeru mora biti področje v bližini večjega potrošnega središča in mora imeti dobre prometne zveze. Ta rešitev pa v brežiškem primeru ne pride v poštev zaradi tega, ker ima mleko pre nizko ceno. Zasebni sektor se ukvarja največ z naravno govedorejo, deloma pa pita živino z lastno krmo. Boljši naraščajoči obdrži za lastne potrebe. Temu nasproti

Industrija in gostinstvo zaostajata

Podatki o polletnih gospodarskih uspehih v občini Brežice kažejo, da so ti na splošno zadovoljivi, vendar hkrati opozarjajo na precejšnje težave v nekaterih panogah. To velja predvsem za industrijo gradbenega materiala in lesno industrijo.

V Opekarni Brežice, za katero je značilna sezonska proizvodnja, je vseskozi primanjkovalo delavcev. Zato je v proizvodnji je razen tega povzročilo slabo vreme, botrovali pa so jim tudi številni bolezni izostanki. Zaradi bolezni je bilo zgubljenih 4.800 delovnih ur. V primerjavi z istim obdobjem lanskega leta se je produktivnost v opekarni povečala. Podjetje je s 100 dinarji porabljenih sredstev ustvarjalo 286 dinarjev celotnega dohodka, lani pa 278. Neto produkt na zaposlenega je bil v prvem polletju 254.125 dinarjev in je precej večji od lanskega.

Polletna realizacija letnega plana v brežiški tovarni pohištva tudi ni nič kaj spodbudna. Dosegli so komaj 34,2 odst. Podjetje se nikakor ne more izkoptati iz gospodarskih težav. Proizvodni proces je ovirala rekonstrukcija, ki se je zavlekla mnogo dlje, kot so predvidevali. Nastajala so ozka grla in razen tega niso izkoristili vseh zmogljivosti.

V Rudniku Globoko so ob koncu junija zabeležili 41,5 odstotno realizacijo letnega plana. Dolga zima jih je precej prikrajšala za gospodarski uspeh, ki so ga planirali. Zamujeno bodo poskušali nadoknaditi in do konca leta urediti predvidene naloge. Razveseljiv je podatek o rentabilnosti, ki se je v tem letu povečala za 18 odst.

V Podjetju za popraviljanje železniških voz v Dobovi dobro gospodarijo. Izboljšali so organizacijo dela in dosegli letni plan z 52,3 odst.

V kmetijstvu so rezultati ob polletju kar zadovoljivi. Kmetijska zadruga Brežice je povečala proizvodnjo in enaka ugotovitev velja tudi za kmetijsko zadrugo Bizeljsko. Plan v kmetijstvu je bil dosežen z 48,8 odst. in odraža v primerjavi z lanskim polletnim obdobjem povečanje za 15,6 odst.

Zelo lepe uspehe je pokazalo letos Kmetijsko gozdarsko podjetje Brežice. Povečali so kmetijsko in gozdarsko proizvodnjo ter prodajo trgovskega blaga.

Promet v trgovini je bil letos dober in se bo še izboljšal, ko bo začela normalno poslovati obnovljena trgovina ljudske potrošnje. Podatki kažejo, da je bila realizacija v trgovini dosežena s 60,3 odst.

Gostinstvo nas je v tem letu razočaralo. Restavracija na Griču je edino gostinstvo podjetje, ki je izpolnilo planske naloge. Skupni promet je ob polletju znašal 35.313.000 dinarjev ali 51,9 odst. planirane vsote. Vidno se manjša promet v gostišču Mokrice in slika gospodarskega stanja se v drugem četrtletju ni kaj prida izboljšala. V Čateških Toplicah je nekoliko bolje kot v Mokricah, vendar promet ni dosegel pričakovanih.

Ohrna podjetja so se kar dobro izkazala. Plan so presegla za 5,4 odst. Agroservis, Dekorles in Metal zelo lepo napredujejo brez večjih investicijskih sredstev. Plana ni sta izpolnila Pekarna Brežice in Livarstvo iz Dobove. Največje težave povzročata nekaterim obrtniškim strokam pomanjkanje obratnih sredstev in tako marsikdaj ostanejo brez potrebnih surovin.

Kaj bo s krajevno skupnostjo v Loki?

Občinski statut daje možnost, da se na podeželju lahko ustanovljajo krajevne skupnosti, ki nekako vodijo gospodarstvo v posameznih krajih. V sevniški občini sta bili najprej določeni skupnosti v Sevnici in Krmelju. Zbor občanov v Loki pa je sklenil, da se krajevna skupnost ustanovi tudi tu, saj zajema večjo gospodarsko enoto.

Pred več meseci je bil skil-

can širši sestanek zastopnikov organizacij in društev v Loki, ki sta se ga udeležila tudi predsednik OS tov. Knez in predsednik obč. SZDL tov. Brelih. Na sestanku so izvolili pripravljalni odbor in naredili načrt, kako bodo prišli do finančnih sredstev. Do prve seje odbora pa še zdaj ni prišlo! Ko vse kaže, do krajevne skupnosti ne bo prišlo in bomo upravljali komunalne naprave, kakor bo nasledlo. Krajevni urad ima denar naložen v banki, kljub temu pa ne gore tri svetilke in voda teče od Korenovce hiše še vedno ob robu ceste in jo izpadeda.

Med počitnicami sem videl v Prekmurju, kjer sem pred vojno učiteljeval, velike razlike od tistih časov. Po tri ali štiri vasi imajo svojo krajevno skupnost. Napredek je več kot očiten!

Ze večkrat sem pisal o komunalni dejavnosti v Loki. Pred meseci se je delno popravila, zdaj pa je nastal velik zastoj. Zelo neprijetno je slišati, da je kraj vedno enak, da nismo naredili ničesar novega Upam, da bodo vodilni zastopniki organizacij in društev pravilno razumeli moje besede in da se bo krajevna skupnost končno premaknila z mrtve točke.

S. Sk.

»RIBIŠKO VESELJE« v Krmelju

V nedeljo, 30. avgusta, je podjetni pododbor ribiške družine Sevnica v Krmelju priredil »Ribiško veselje«, svojevrsno turistično prireditev. Številnim obiskovalcem, ki jih je prignala radovednost, je bilo na voljo dovolj ribjih specialitet, med drugim tudi ribe na ražnju. Ljudje so posegali po vsem, kar je bilo pripravljeno in so prireditve zelo pohvalili. Čisti dobiček je namenjen za gradnjo ribogojnice v Krmelju.

»Baročni« izvoz iz Sevnice

Mizarska produktivna zadruga v Sevnici je izdelala prototip okrasne omarice v baročnem stilu. Ko so ta izdelek prikazali na mednarodnem lesnem sejmu v Ljubljani, so se začeli zanimati najrazličnejši kupci, med katerimi so se izkazali kot resni interesenti predvsem tujci.

Po pogodbi, ki jo je podjetje sklenilo z enim izmed jugoslovanskih izvoznih podjetij, bodo letos do konca leta poslali iz Sevnice na zahodnonemški, italijanski, belgijski, angleški in ameriški trg za 110.000 dolarjev delov drobnega pohištva, izdelanega po željah in okusu naročnikov. Tako okrasno pohištvo je zlasti primerno za opremo lokalov in salonov. Obdelajo ga pretežno ročno, saj tako zahteva stil, v kakršnem ga želijo imeti naročniki. Stilsko pohištvo je trenutno najvažnejši artikel, s katerim se sevniško podjetje uveljavlja na zunanjih tržiščih.

Podjetje je v glavnem končalo rekonstrukcijo in uredilo proizvodnjo in faze postopke. Ugotavlja pa, da sedanjí prostori spričo večje proizvodnje in večjih zahtev po kvaliteti izdelkov še ne zadoščajo, zato se bo podjetje postopno razširjalo tudi v bodoče. Trenutno mu najbolj primanjkuje skladišč in drugih prostorov za finalne izdelke.

Rekonstrukcija je seveda prinesla nove zahteve, ki jih bodo lahko rešili le s sposobnim kadrom. Hočejo predvsem kader, ki bo sposoben proizvajati kvalitetne in čim cenejše izdelke. V ta namen imajo na srednjih, višjih in visokih solah štiri štipendiste. V priiditev pa sprejmejo vsako leto po 30 vajencev, ki se proizvodnji privajajo pod nadzorstvom mojstrov.

Produktivna zadruga more biti najmanj zadovoljna s surovinami, katere ji dobavlja

industrija polfinalnih lesnih izdelkov. Ker tudi ta veliko izvažajo — izvozi pa gotovo najboljše — dobijo proizvajalci finalnih izdelkov ostanek, to pa je pretežno manj kakovosten material. V Sevnici si morajo spričo tega toliko bolj prizadevati, da napravijo tak izdelek, ki ustreza zahtevam kupcev. Te pa niso majhne.

Jožetu Pečniku v slovo

Prejšnji teden so pokopali na mestnem pokopališču v Celju najstarejšega slovenskega učitelja Jožeta Pečnika.

Rodil se je pred 94. leti na Bizeljskem v zavečni slovenski družini. Za življenjski poklic se je dobro pripravil na mariborskem učiteljsku. Ze kot mlad učiteljskišnik in pozneje kot učitelj je bil vedno med prvimi nosilci slovenske nacionalne zavesti.

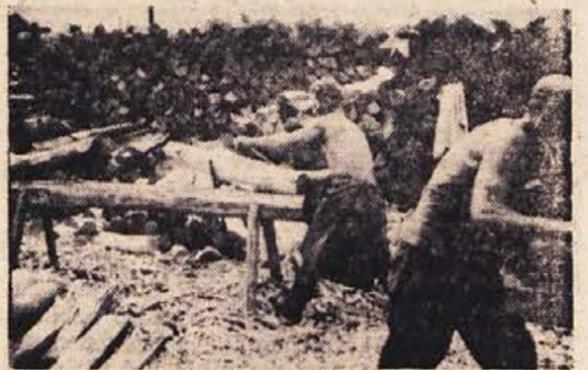
Nekaj časa je služboval v Sentvidu pri Planini, pozneje pa je bil preko 30 let upravitelj osnovne šole v Kapelah pri Brežicah. Vseprisod je deloval kot pravi ljudski učitelj, zlasti pa je rad delal med kmečkim ljudstvom. Sodeloval je v združništvu ter širil kulturno dejavnost med prebivalci. Po upokojitvi je živel nekaj časa v Brežicah, kjer je bil posebno delaven pri Sokolu. Kasneje se je preselil z družino v Celje. Kot zaveden Slovenec je bil tudi tu trn v peti nemškutarjem ter so ga ob okupaciji pregnali iz Slovenije. Po osvoboditvi se je

takoj vrnil v Celje ter se vključil v politično in gospodarsko življenje.

Pokojni Jože Pečnik, bizeljski rojak, je bil med stanovskimi tovariši zelo spoštovan in priljubljen. Številni tovariši, prijatelji in znanci so prišli od blizu in daleč ter ga spremlili k zadnjemu počitku.

Kupčije na brežiškem sejmu

29. avgusta so kmetovalci na brežiški prašičji sejem pripeljali 758 pujskov, starih do 3 mesece, in 40 prašičev. Posebnega zanimanja zanje ni bilo, ker je bilo od vseh prodanih le 328. Manjši so veljali okoli 500 din za kilogram žive teže, večji pa so šli v promet po največ 420 din kg.

Vsokdanji prizor s tovarnega prostora železniške postaje v Sevnici: delavec belljo celulozni les, ki bo nato v vagonih odpotoval v tovarno papirja

NOVO V BREŽICAH

Občinska zveza za telesno kulturo je v soboto in v nedeljo priredila v počastitev 20. obletnice rokometa v Jugoslaviji prvi veliki medkulturni rokometni turnir. Turnirja se je udeležilo 12 moških in 2 ženski ekipi. Tekmovanje se je odvijalo po skupinah in se je končalo s finalcem v Brežicah.

Brežiški otroški vrtec opozarja z lepokom v Narodnem domu starše na vpis otrok v starosti od 3 do 7 let v to varstveno ustanovo. Vpisovanje je od 1. septembra dalje od 7. do 10. ure v otroškem vrtcu.

Vozniki amaterji so v soboto opravljali izpite iz praktične vožnje. 25 kandidatov je ocenjevala komisija za vozniške izpite pri AMD Brežice.

Tudi glasbena šola v Brežicah je začela vpisovati gojence za novo šolsko leto. Vpisovanje starih in novih gojencev je od 1. do 4. septembra od 8. do 12. ure v ravnateljstvu šole. Novi gojenci se lahko prijavijo za učenje na klavirju, z godali, pihali in trobili ter za učenje solo petja.

Občinski odbor zveze združenj borcev je ustanovil komisijo, ki proučuje na terenu pogoje, v kakršnih živijo bivši borci. Komisija sodeluje z organi občinske skupščine v Brežicah. S pomočjo zbranih podatkov bo pripravila podrobno analizo, ki bo osnova za ukrepe za izboljšanje stanja borcev.

Občinski odbor SZDL Brežice pripravlja v septembru plenum, na katerem bodo razpravljali o sodelovanju mladine v krajevni samoupravi. Komisija in skupine, ki so jih v ta namen ustanovili, so že začele zbirati in pripravljati gradivo.

Občinski komite ZMS je začel s pripravami za letno konferenco mladinskih aktivov. Posamezni člani komiteja bodo obiskovali aktivne in se z vodstvi pogovorili o tem, kako pripraviti konferenco o čem na njih razpravljati. Ko bodo konference aktivov opravile, bo najbrž v oktobru sledila občinska konferenca ZMS.

T.M.

Mi, Dolenjci, vinca ne prodamo...

Prijatelj pravi: »Če ne običnem vinskega sejma, so mi zdi, kot da sem zamanaril eno naših najlepših folklornih dolžnosti...« In čovrva dajejo »asketi« Gospodarskemu razstavljavcu med trajanjem vinske razstave bolj pijański pijači, ki se kažejo »poslušnega Kranjca«, ki bi se brenali kozarčaka dobre kapljice. Zato je namen sejma predstaviti ljudem vina in njihove vrline, da bi jim bilo potem kar najlažje izbrati pravo steklenico za na mizo. Razstavljene so tudi žgane pijače, sadni sokovi in vinogradniška oprema.

»Ja, Dolenjec pa ni »kjer« me je že prihodu pri lepo urejenem ormoskem »Bachusovem hramu« pre-

ji vseh vrst in oblik za delavo, obdelavo in predelavo vina. Jaz, ki sem včasih pri stricu v Rojahn nad Smarjetu pil kar dobro vino izpod lesene prese, si cer vsem tem mašinam dosti ne zaupam, pa bodo verjetno že potrebne, če strokovnjaki tako pravijo. Tudi stroji za polnjenje steklenic so tam — tako spretni so, da v eni uri operajo, napolnijo z vinom in zamaza poln kamion steklenic. In ker pravi zakon, da se pri nas že sedaj (!) ne sme več prodajati odprtega vina, bo tak polnilec kar dobra pomoč. Pri podjetju SLOVENIJA VINO so prepričani, da bodo že v enem letu popolnoma presliš na prodajo ustekleničenega vina, saj so letos ponudili samo dvajset od-

Dva vojaka prepričujeta sramežljivo deklo, da ga ni čez šeri, sivolasi dedek z okroglimi naočniki vedno zamaji, kadar prinese s tr-

Vse to pa spada pravzaprav že v drugo rubriko in upam, da bomo še kaj izvedeli o cvičku, ko bo spet priložnost.

ZE PRED 80 LETI...

Dolenjci! prodajmo rajše vino, kakor da bi ga sami po nepotrebnem srkali.

(DOLENJSKE NOVICE — 15. januarja 1885)

sočo roko poizkusni kozarček do ustnic in mlada Avstralka preži skozi filmsko kamero na očeta, dal-matinskega izseljenca, ki ves navdušen hvali kvaliteto pijače in odlično organizacijo razstave. Prav zaradi vinskega sejma je že drugič prišel iz daljnje Avstralije v Ljubljano!

Nepotrebna zadrega za Dolenjsko

Naše trte pa nikjer! Samo mirenska Dana, nastopa v poslovnem združenju iz Beograda, o dolenjskih kletarjih pa ne duha ne sluha! Ko sem polistal katalog, sem odkril, da so Brežičani poslali v oce-no rizling in silvanec (ena zlata in dve srebrni kolajni — čestitamo!), Kostanjčevani pa modro frankinjo in cviček (srebrna kolajna). Toda ko je v petek zvečer prišel na otvoritev razstave predsednik republike tovariš Tito in so se visoki gostje pozanimali, če bi lahko kupili tudi ne-kaj steklenice cvička, ga na GR na žalost ni bilo mogoče dobiti...

Bilo mi je usojeno, da sem še isti večer v kleti v Kostanjčevici pritaknil kozarček pod pipo, iz katere je tekel žilnati — e vi-ček. Naravnost iz sode, okoli katerega stoji še nekaj njegovih bratcev s takole po štirideset hektov vsebine!

Ko smo se v ponedeljek pozanimali v kleti, kako da cvička ni, če vendar cviček je, so bili vsi odgovorni na poizkušnji v Ljubljani.

Tovariš Vogrine iz podjetja BREZICE VINO je povedal, da v izogib stroškom tudi oni niso postavili svojega paviljona, čeprav prodajo samo cvička okrog osem vagonov na mesec. Bivša njihova klet v Metliki pa je zaradi izgube od konca julija zaprta in še ne vedo, kdo jo bo za svojo vzel (!), ker se vsi boje investicij v osnovna sred-

Na vinski sejem smo lahko vedno bolj ponosni

Iz razgovora s sekretarjem GR, tovarišem Rudijem Wöllejem se nekaj zanimivosti o letošnjem X. mednarodnem sejmu: »Celo francoska REVUE VINICOLE INTERNATIONALE priznava naši priveditvi visoko raven in bodočnost, da postane najvažnejša te stroke na svetu. Sploh je letošnji sejem največji na svetu od sedaj in rekorden v vseh ozirih: 1103 vinski vzorec, 188 vzorcev žganih pijač — 25 dr-

NA SREDNJEM VALU 188 m

Kmalu bo minilo leto dni, odkar so šli v eter prvi glasovi brežiškega radia. Na srednjem valu poslušajo od Podsrede in Hrvaškega Zagorja pa do Siska in od Radeč in Zidnega mosta pa do Novega mesta dvakrat tedensko Radio Brežice, ki si je nabral že širok krog poslušalcev. V Radlu je zaposlenih šest ljudi, le eden je stalen, drugi pa so honorarni.

Vse aparate je dala RTV Ljubljana, kajti našo osrednjo radijsko postajo je bilo v Brežičanih zelo slabo. Brežičani zato prenašajo petkrat tedensko ljubljansko postajo, ob sredah in nedeljah pa imajo lasten program. Prav tako prenašajo vse priveditve iz prosvetnega doma. Program nameravajo razširiti, toda za to potrebujejo stalnega glavnega urednika. Zanj so že razpisali natečaj.

S programom so poslušalci zelo zadovoljni. To je razvidno iz mnogih pism, ki vsak dan prispejo v Radio Brežice. Program je razdeljen v dva dela: ob sredah predvajajo glasbo z naslovom Glasbena vzgoja. Poslušalci lahko v tej oddaji prisluhnejo različnim zvrstem glasbe. Ob nedeljah pa je na sporedu

žav udeleženec iz vseh petih kontinentov in komisija enologov (strokovnjakov za ocenjevanje pijač) iz enajstih držav! Razmerje 2:1 v korist tujih razstavljalcev je potrdilo mednarodni sloves priveditve, hkrati pa je zadržano nekaterih naših velikih proizvajalcev z juga (in Dolenjske — op. MM.) ob tem dejstvu zaskrbljujoča. Kletarska in vinogradniška oprema v hali A je najmodernejša — nekaj je naše proizvodnje, nekaj pa italijanske, nemške, francoske in avstrijske. Komercialni pomen razstave je čedalje večji, saj nekateri proizvajalci prodajo celoletno proizvodnjo že kar tu na razstavišču. Mimo številnih domačih obiskovalcev imamo napovedanih še več skupin iz Avstrije in Italije. Danes je Ljubljana kar se tiče vina bolj znana kot Montpellier in Budimpešta...

Dolenjecem pa se torej ni tati, da bi preveč z služili s to slavo ljubljansko. No ja, ga bomo pa doma pospravili, če ga bomo lahko kje dobili...

MARJAN MOSKON

Okrog gradu je vsako leto vedno več letosnjih, ki jo je umetniški bližnji grajskega

Ljudje so leštali - ljudje...

Posiljam vam 1500 dinov koristno akcijo ste sprožili, a za vas tudi. Lahko pa ste zadovoljni s poplačan ob tako lepem vseh povsod. Ob vsem zelezju hlapih so ljudje še ostali Korenetove družine je v mat otko z voljo negovala in jih vnaprej se vsaj enkrat na leto ponoviti: kdo bo ma-laciti za zimo. In še je tu v prehrani in previjanju otrok dem delu? Upam, da bosta vse te težave prebrodila — pri tem jim vi tako nesebično pomagajte.

Lepe pozdrave vam in sodelujočim pri tej hvalevredni akciji. DFKA ROTER, Ljubljana, Kidričeva 6

(OPOMBA UREDNIŠTVA) zahvaljujemo se tov. Roterjevi za poslano besede. Kako so prišli tri so se znašle tri strukci- Segonjah — o tem pa prihodnji številki Dolenjske smo že razmišljali o naši tovi družini in upamo, da in tovariški naklonenosti in številnih zvestih bralcev pomagati trojčkom. Z nje je pokazala, da smo z hote prevzeti nase tudi bodo naš dolenjski trojčkom pri vstopu v da jim skupaj s starši življenje. Brez tako kar pravil tov. Roterjeva: »Kljub vsemu ostali — ljudje...«

OPOMBA UREDNIŠTVA) zahvaljujemo se tov. Roterjevi za poslano besede. Kako so prišli tri so se znašle tri strukci- Segonjah — o tem pa prihodnji številki Dolenjske smo že razmišljali o naši tovi družini in upamo, da in tovariški naklonenosti in številnih zvestih bralcev pomagati trojčkom. Z nje je pokazala, da smo z hote prevzeti nase tudi bodo naš dolenjski trojčkom pri vstopu v da jim skupaj s starši življenje. Brez tako kar pravil tov. Roterjeva: »Kljub vsemu ostali — ljudje...«

V kratkem nova slikanica!
Mladim bralcem našega tednika sporočamo, da bomo v kratkem začeli objavljati novo, zanimivo slikanico: zgodbe o Argonautih in njihovem iskanju zlatnega runa.
NE POZABITE: v kratkem NOVA SLIKANICA v Dolenjskem listu!

Praznik v Kostanjevici

Slavju na Seči pri Portorožu in v novem železarskem naselju Čečovelju na Ravnah se je v soboto zvečer priključila še slovesnost v Kostanjevici na Krki. Več kot tisoč ljudi se je zbralo k zaključku letošnjega mednarodnega srečanja kiparjev, ki so pustili v nastajajoči galeriji na prostem pred kostanjeviškim gradom nekaj novih lesenih skulptur. Prišli so tudi kiparji, ki so klesali kamen na Seči in kiparji-železarji z Raven, med gosti pa smo opazili našega konzula v Celovcu Franca Pirkoviča, generala LM Borisa Čizmečka-Bora, predstavnike spodnjeposavskih občin, javne delavce iz Brežic, Novega mesta in drugih dolenjskih krajev. Tudi letos pa se je zaključila mednarodnega simpozija FORMA VIVA udeležja prior pleterske kartuzije dr. Josip Edgar Leopold Lavov z nekaterimi soprojci. Vse udeležence simpozija in predstavnike z gosti vred je najprej pozdravil ravnatelj kostanjeviške šole Lado Smrekar, slavnostni govor pa je imel republiški sekretar za kulturo in prosveto Miloš Poljanšek.

Med drugim je Miloš Poljanšek poudaril, da je Forma viva potrdila vsa pričakovanja, predskodnje pa se umikajo pripravljavanju o plemenitosti in pomembnosti tako zastavljene umetniške stvarjanja. Simpozij predstavlja z bistveno večjimi

elementarnimi možnostmi umetniškega izpovedovanja novo kvaliteto, ki jo zaradi doseženih uspehov spoštujemo in cenimo tako domačini kot tuji kritični opazovalci. V nastajajoči galeriji na prostem — na Seči pri Portorožu, v Kostanjevici in zdaj še na Ravnah — se iz leta v leto množijo umetniška dela. Dolžni smo jih kar naprej popularizirati in vzgajati našega človeka, da bo mogel kar najboljšamostojno razumeti in vrednotiti te umetnine. Zdaj pa je tudi čas, je poudaril Miloš Poljanšek, da dobijo nove galerije na prostem ustrezno estetsko uredjenost. Zlasti galeriji pri Portorožu in v Kostanjevici sta po svojem pomenu in vrednotah, ki tu že stoji, last prebivalstva vse Jugoslavije — dobiti pa morata ustrezno okolje. Forma viva postaja iz leta v leto pomembnejša mednarodna kulturna manifestacija, zato moramo narediti vse, da se zberemo sredstva za dostojno ureditev okolja in samih galerij.

Tudi predsednica upravnega odbora Forme vive Vilma Pirkovič je poudarila, da je ta mednarodna kulturna manifestacija na naših tleh povsem opraviljena svoj obstoj in se v celoti uveljavila. Bogata zbirka kipov v kamnu, lesu in železu dviga ugled naše države v svetu in veča kul-

turno bogastvo naše domovine. Kljub podobnim prireditvam v Avstriji, Zvezni republiki Nemčiji, Kanadi, na Japonskem in v Izraelu je naša Forma viva zaradi svoje širine in kvalitativnih skulptur dobila ugled v Evropi in drugod po svetu. To dejavnost lahko še razširimo in poglobimo naše stike v mednarodni likovni dejavnosti. Zahvalila se je Kostanjevičanom, ki so znova izpričali svoje dobro znano gostoljubje in prisrčne odnose do umetnikov v vseh celih, ki so bili doslej v Kostanjevici. Prisrčno zahvalo je izrekla nato v imenu odbora Forme vive tudi umetnikem, katerim je razdelila spominke plakete.

V imenu umetnikov se je za veliko pozornost in vso pomoč med simpozijem zahvalil češki kipar Vladimir Prelic, ki je hkrati pozdravil prihodnji simpozij — FORMO VIVO 1965. Slovenski otket je nato razveselil vse zbrane, slavje pa je zaključil velik ognjem, kakršnega Kostanjevica se ni doživela. Vesela družabna priveditev na grajskem dvorišču je zaključila letošnje mednarodno srečanje kiparjev pod temnimi Gorjanci, ki s Kostanjevico, Krko in njeno dolino ter z novo galerijo modernih kipov na prostem čedalje bolj postaja turistična in umetniška atrakcija Dolenjske ter Spodnjega Posavja.

Predsednica upravnega odbora FORME VIVE izroča priznanje za sodelovanje na letošnjem simpoziju ameriškiemu umetniku Bernardu Segalu

Alfonse Allais: SPIRITIZEM

Prišli smo do črne kave ali do posladka, ne spominjam se več natančno, ko je eden izmed gostov pri mizi, okultist Jean Fourié sprožil pogovor o spiritizmu.

Vse, kar je v stanovanju zaslužio označbo miza, je začelo nenadoma trepetati kot šiba v vodi, na veliko žalost porcelana, ki se je boleče seznanjal s parketom. Spiritistom so od notranjega ognja zažarele oči, materialisti so hladno zmigovali z rameni. Nekateri so ves čas spretno molčali. Med tistimi, ki so se posebej odlikovali z molkom, je bil naš stari prijatelj, Amerikanec Harry Covayre. Posvečal se je izključno mešanju groga in whiskyja.

»In ti, Harry?« ga je nekdo vprašal. »Ali verjameš v preseljevanje duš?« »Ne govorite mi o tem,« je ves bled odvrnil. »To me spominja na najstrašnejši čas mojega življenja.« »Pripoveduj,« smo vsi hkrati vzkliznili. »Še danes vidim, kako sem se sprejel po Parizu v tujih kočih, v koči nekoga, ki ga sploh nisem poznal. Verjemite mi, da to ni bilo prijetno. Bilo je nekako pred enim letom. Ravno tako kot danes smo se s prijatelji celo noč pogovarjali o nadnaravnih rečeh. Vzdigovali smo mizice in kilcači duhove.«

Proti jutru sem se poslovil od prijetne družbe kolegov in duhov in odšel domov. Ne vem kako, toda nenadoma sem se znašel pred mrtvašnico v Rue Saint-Jacques in vstopil.

O groza! Prvo truplo, ki sem ga zagledal na marmor-nati mizi, je bila moja prijateljica, ljubka stvarca, ki me je varala s celim levim bregom Seine.

Bled kot smrt sem se obrnil k čuvaju. »Gospod,« sem dejal, »vem, kdo je to dekle.« »Mi tudi. Našli smo pri njej papirje, ki ne dopuščajo dvoma o njeni istovetnosti. V pismu piše tudi, da se bo utopila v ljubimec.« »Toda njen ljubimec sem — jaz!« »Motite se, njen ljubimec je bil mladi mož, ki leži poleg nje.«

Radovednost je premagala žalost in šel sem pogledat tekmeča. Ali veste, kdo je bil? Jaz sem bil to, jaz! V glavi se mi je zavrtelo. Truplo, ki je ležalo pred menoj, sem bil zares jaz, in obleka je bila moja.

Kar se da mirno sem rekel čuvaju: »Ali opazite, kako mi je ta mladi mož podoben?« Čuvaj je bruhnil in smeh: »Podoben, vam? Potem sem jaz podoben papežu.« Skočil sem k ogledalu. Zagledal sem velikega, bledega moža s črnimi zalisci. Oblečen je bil v silvo karirasto obleko. Ne spominjam se, da bi bil kdaj nosil kaj takega. Po dokumentih sem ugotovil, da sem Spanec. Jaz oziroma moje telo je bilo mrtvo, moja duša pa je htela v tem idiotu. Razen tega nisem znal niti besedice špansko. Kaj naj počnem? Naj grem spat? Kam?

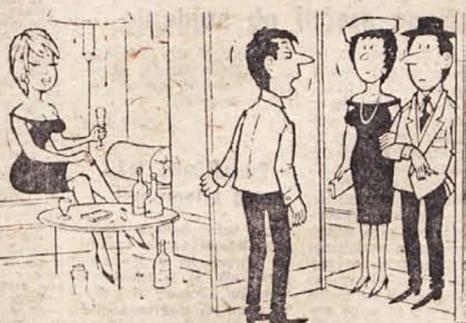
Obiskal sem nekaj znancev. Nihče me ni spoznal. Neznance mi je na česti stisnil v roko bankovec za tisoč frankov. Gotovo jih je bil dolžan Špancu. Prav! S tem denarjem sem imel v listnici kar čeden kupček. Prejšnji sklep, da mi ne preostane drugega kakor samomor, sem v novih okoliščinah spremenil: vrgl sem se v veseljačenje, ki bi še bizantinskemu dvoru ne delalo sramote.

Ah, če se spomnim teh časov! »In potem,« sem ga vprašal, »kdaj je našla vaša duša spet pot v svoj naravni oklep?« Harry je suho odvrnil: »Naslednje jutro, ko sem se streznil.«

OKROGLE IZ TUJIH VRTOV

Veliki filozof Henri Bergson, ki je spisal znano knjigo o smehu, je pripovedoval, kako smešnica deluje na razne narode: »Anglež se ji smeji trikrat: prvič iz vjudnosti, drugič, ko mu jo razlože, in tretjič, ko jo razume.« Nemec se smeje dvakrat: prvič iz vjudnosti, drugič, ko mu jo razlože. Da bi jo kdaj razumel, o tem ni govora. Francoz se smeje enkrat, ker takoj vse razume. — Amerikanec se ne smeje nikoli, ker je smešnica že zdavnaj shišala.

Pisatelj Georges Courteline je pripovedoval prijateljem o svojem potovanju po Holandskem. Hvalil je to deželo, posebno pa se je navduševal, seveda ne brez pretiravanja, za holandsko čistočo. Ko je opazil, da ga je navdušenje zaneslo iz predaleč, se je v šali sam ponorčeval iz svoje pripovedi, rekoč: »Haag, na primer... je tako čist... tako čist, da se človek ne upa pljuniti na tla. Kadar pa je mora pljuniti, sede na vlak in se odpelje pljuniti na deželo.«

Zelo rad bi vas sprejel, ampak žena je na dopustu, pa imam vse v strašnem neredu...

Za trojčke zdaj že 380.067 din

Naša zbiralna akcija za trojčke iz Segonja še vedno lepo uspeva. Tako smo minul teden dobili še 5.203 din v gotovini in 17.400 din preko banke. V gotovini so prispevali: Zofka Roter, Kidričeva 6, Ljubljana — 1.500 din; Miko Zunič, Togg str. 22 Wil/S. G. Suisse — 1.703 din; neimenovana iz Kočevja — 1.000 din in neimenovana iz Novega mesta — 1.000 din.

Preko banke pa so nam poslali: kolektiv KZ Trebnje — 7.200 din; Pepca Prešeren, Kronova 4, p. Bela cerkev — 2.000 din; Franjo Popovič, Zadrufni dom Dolac na Lašvi — 1.000 din; kolektiv Kovinskega podjetja Ribnica — 7.200 din.

Vse skupaj je na posebnem računu za Korenetove trojčke že 380.067 dinarjev. Te dni bomo otroke in njihovo mamico obiskali v Segonjah pri Skočjanu, prihodnji teden pa bomo o njihovi negi doma kaj več poročali. Medtem bomo tudi že prejeli račune za kupljeno blago in bomo našim bralcem lahko natančneje poročali, koliko denarja smo že porabili in koliko ga bo še ostalo za nakup drugih najnujnejših stvari.

Tudi »sodček« je vedno poln — gostov namreč! V njem je prostora za deset ljudi, ki se radi zdrenjajo noter, da potem lahko pripovedujejo, kako so ga pili v sodu iz sode.

Okrog gradu je vsako leto vedno več letosnjih, ki jo je umetniški bližnji grajskega

Predsednica upravnega odbora FORME VIVE izroča priznanje za sodelovanje na letošnjem simpoziju ameriškiemu umetniku Bernardu Segalu

V kratkem nova slikanica!
Mladim bralcem našega tednika sporočamo, da bomo v kratkem začeli objavljati novo, zanimivo slikanico: zgodbe o Argonautih in njihovem iskanju zlatnega runa.
NE POZABITE: v kratkem NOVA SLIKANICA v Dolenjskem listu!

Potap ne ljubi šale

V Prjažu, delavskem naselju kakih 30 do 40 km od Petruševskega, se je nedavno tega ustavil osebni avtomobil.

Okoli avtomobila se je kmalu zbralo nekaj fantov. Eden od njih se je dotaknil ključke na vratih, v istem hipu pa se je zasililo iz avtomobila vzamolklo momljanje. Fantje so prestrašeno odskočili, ko se je takoj nato ob odprtem oknu počezal medvedov gobec; kosmatinec je jezno pogledal naokoli in začel nevarno brundati. Fantje so pobegnili, okoli avtomobila pa se je zbrala gneča radovednežev. Iz trgovine je prihital tudi lastnik avtomobila.

— Kaj se je zgodilo, Potap? Kdo te je vznemiril? je vprašal četveronogatega potnika in ga hkrati miril: — No, no, prenehaj že, sedi mirno! Medved je umolknil in ubogljivo legel. Kdo je človek z avtomobilom in medvedom? Morda cirkuski igralce ali krofničarje divjih zveriv? Ne, to je Sergej Lamsa, šofer godznega gospodarskega podjetja iz Pr-

Izstopil je močan, velik človek in odšel v bližnjo trgovino.

Okoli avtomobila se je kmalu zbralo nekaj fantov. Eden od njih se je dotaknil ključke na vratih, v istem hipu pa se je zasililo iz avtomobila vzamolklo momljanje. Fantje so prestrašeno odskočili, ko se je takoj nato ob odprtem oknu počezal medvedov gobec; kosmatinec je jezno pogledal naokoli in začel nevarno brundati. Fantje so pobegnili, okoli avtomobila pa se je zbrala gneča radovednežev. Iz trgovine je prihital tudi lastnik avtomobila.

— Kaj se je zgodilo, Potap? Kdo te je vznemiril? je vprašal četveronogatega potnika in ga hkrati miril: — No, no, prenehaj že, sedi mirno! Medved je umolknil in ubogljivo legel. Kdo je človek z avtomobilom in medvedom? Morda cirkuski igralce ali krofničarje divjih zveriv? Ne, to je Sergej Lamsa, šofer godznega gospodarskega podjetja iz Pr-

jaža. Pred dvema letoma je s prijateljem nalezel v gozdu na jamo, v kateri sta spala dva medvedica. Medvedke ni bilo blizu, pa sta ovca odnesla mladiča v nasele. Zdaj ima Potap že skoraj 140 kilogramov.

Poleti odhaja Sergej Lamsa z udomačenim medvedom pogosto v gozd po gobe, godzne jagode in maline. V gozdu odvažme medvedu vratnik in verigo. Potap se je svobodno sprehljal med drevjem, pleza na debla, a nikoli se ne oddalja od gospodarja. Lamsa se je nekajkrat medvedu skril in potihoo odšel domov, žival pa je z žalostnim momljanjem vedno prišla spet na Lamsov dom.

V Prjažu je Potap ljubimec javnosti najraje pa ga imajo otroci. Skoraj rask, ki gre mimo Lamsovih, se skuša medvedu, ki ga imajo za ograjo na dvorišču, s čim prikupiti. To pa ni težko, saj je Potap velik sladkonež. Najraje ima bonbone in sladkor.

A. TUGOV

Še malce potrpite, tovarišice!

V semiški »Iskri« je vse nared za 42-urni delovni teden, vendar... — le še malce potrpljenja! Delavke, pa tudi uslužbenke komaj čakajo proste sobote, da jim ob nedeljah ne bo treba več prati. Kako žive zdaj semiške delavke, nam je pripovedovala LOJZKA VAJS, ki je že 11 let članica tega kolektiva.

V tovarni kondenzatorjev so zaposlene pretežno ženske, ki prihajajo na de-

zadnji seji našega delavškega sveta pa smo sklenili, da bomo kupili primerne prostore v novem bloku ali pa kje drugje in jih čimprej uredili za vrtec. Mnogim našim ženam bo s tem zelo ustrezno.

— Kdo vam kuha in pomaga pri ostalih gospodinjstvih opravkih?

— Za vse sem sama. Ko pridem iz službe domov, kuham in tako imamo kosilo in večerjo kar hkrati. Tudi vse ostalo naredim sama. Med tednom ne ostane več dosti časa za po-

mo že vse pripravljeno, da bi ga lahko uvedli, vendar nam delo v sedanjih tesnih prostorih tega ne dovoljuje. Ko se bomo preselili v nove, že zgrajene delovne prostore, pa si ga bomo lahko privoščili. Najprej bomo uvedli eno prosto soboto v mesecu, nato dve

in kasneje tri. Polagoma se bomo privajali na večjo storilnost in boljše organizacijo dela, s katerima moramo nadomestiti proste ure. Vse ženske, kar nas je v tovarni, smo seveda nad tem navdušene!

— Ali vas je zadnja podražitev močno prizadela?

— Prav gotovo je nismo bili veseli, obeta pa se nam boljši zaslužek in tako se bo izguba nekako poravnala. Za julij smo dobili 1500 din dodatka za zvišane cene, od avgusta dalje pa bomo dobivali vsi člani kolektiva po 3.000 din nadomestila. Prihodnji mesec bo stopil v veljavo tudi novi pravilnik, ki bo prizadevnost pri delu še bolj upošteval. Kdor bo v tovarni res delal, bo lahko dobro zaslužil!

Lojzka Vajs

NOVICE ČRNOMALJSKE KOMUNE

lo iz vseh bližnjih in daljnih vasi. Mladim, še neporočenim delavkam, se kar dobro godi, medtem ko so matere in gospodinje z

Minuli teden so tudi Jurajevčičevi iz Krupe v Beli krajini, kakor toliko ostalih kmetovalcev, pobirali krompir po njivi. Pravijo, da je letos krompirjeva letina dobra in da so z njo zadovoljni, posebno s tolimcem, ki je izredno lepo obrodil. Na sliki: Jurajevčičeva mama z domačimi otroki na njivi.

delom močno preobremenjene. Na vasi ni servisov, ni vrtca in vsa gospodinjstva dela opravljajo same.

— Kje so vaši otroci, medtem, ko ste na delu?

— Moja dva, 8-letna Jožica in 4-letni Dušan, sta bila doslej sama. V Semiču ni vrtca in tudi domačih nimam nobenega, da bi ju čuval. Letos, ko gre dekletce v šolo, tako ne bo šlo več. Mali ne more biti sam, zato sem v tovarni prosila, če bi delala lahko samo dopoldne in ne več izmenah. Upam, da se bo to dalo urediti vsaj toliko časa, dokler ne bo odprt vrtec. V Semiču o njem že dolgo govorimo, vendar so doslej vsi načrti in želje padli v vodo. Na

spravljanje in pranje, zato moram vse to opraviti ob nedeljah. Četudi je še tako lepo vreme, največkrat vse nedelje perem.

— Kdaj pa potem počivate?

— Samo ponoči! Tak neprekinjen delavnik se vsaki čez nekaj let pozna, zato komaj čakamo prostih sobot in 42-urnega tednika. Ob sobotah bomo lahko doma opravile vse, kar je treba, nedelje pa bodo res naše. Lahko bomo šle z otroci kam ven, vesela pa bi bila tudi tedaj, če bi lahko samo počivala!

— Ali ste o 42-urnem tedniku že podrobneje govorili?

— Ze dalj časa o njem precej razpravljamo. Ima-

V Beti so letos že štirikrat zvišali dohodke

Znano je bilo, da so imeli zaposleni v belokranjski trikotajni industriji »Beti« skoro najnižje zasluzke v občini. Letos so naenkrat v tem zelo napredovali in so že štirikrat povečali osebne dohodke svojih delavcev in uslužbencev. Kako jim je to uspelo, smo zvedeli pri sekretarju podjetja Martinu Štefančiču:

— Res smo bili v preteklih letih med najslabše plačani v občini, to pa predvsem zato, ker smo štedili povsod, tudi pri osebnih dohodkih, da smo lahko kupovali nove stroje. Zaradi zastarele proizvodnje naši izdelki niso bili kvalitetni in smo jih sila težko prodali. Skladišča so bila dostikrat polna. S sodobnimi stroji smo hoteli izdelovati tako blago, kakršnega kupci želijo. To nam je povsem uspelo! Ze nekaj časa so naša skladišča prazna in nitj ne uspemo izdelati toliko blaga, kolikor bi ga lahko prodali.

— Je bil samo to razlog za povišanje dohodka in kdaj ste se zanj odločili?

— Letos januarja smo prvič sklenili, da je čas, ko tudi sami sebi lahko kaj privoščimo. Deloma smo s povišanimi dohodki hoteli ome-

jiti fluktuacijo, ker so ljudje že začeli odhajati. Zatem smo dohodke še trikrat povečali. Napredek je tolikšen, da je povečani zaslužek, ki je bil lani decembra 19.500 din, narasel v letošnjem juliju na 30.200 din. Naš sistem nagrajevanja je zelo podoben sistemu, kakršnega ima znana tovarna »Pletenine« v Ljubljani. Razlika je le v tem, da tam delavci še vedno več zaslužijo kot pri nas, to pa le na račun višje storilnosti. Pri zadnjem povišanju OD pa so se dohodki delavcev v proizvodnji povišali za okoli 30 odst., uslužbencem v upravi pa le za 13 odstotkov.

— Kako ste odločili glede nadomestila za zvišanje življenjskih stroškov?

— Precej hitro smo ukrepali. Naši ljudje so bili za lestvico, katero smo vnesli v pravilnik. 2.500 din za delovna mesta do 25.000 din

zaslužka, 2.000 din za tiste, ki zaslužijo do 35.000 din in 1.500 din za vse ostale.

— Ali po vsem tem ljudje še odhajajo iz vašega kolektiva?

— Odhajajo še, vendar je iz osebnih razlogov. Letos je bilo v našem kolektivu nekako poročno leto. Dekleta z dežele pa navadno po poroki ostanejo doma. Najtežje je prevzajati miselnost ljudi. Okoli 50 odst. naših delavcev ima doma večja ali manjša posestva in ker niso odvisni samo od zasluzka v tovarni, se to pozna pri njihovi prizadevnosti in storilnosti. Kljub temu, da vsi tarnajo o vikokih davkih in težkih razmerah v kmetijstvu, jih še vedno privlači.

— So tudi štipendisti deležni kakšnega dodatka?

— Naša štipendijska politi-

ka se je letos bistveno spremenila. Kot že rečeno, smo pred leti tako štedili, da je imela tovarna le nekaj štipendistov, letos pa jih imamo že 38. Največ na srednji tekstilni šoli in na ostalih srednjih šolah, enega štipendista pa imamo tudi na univerzi. Razpisali smo štipendije tudi za 2 ekonomista, 1 pravnik, strojnega inženirja, kemika in tehnologa, vendar se je javil samo eden. Za univerzitetni študij ni takega zanimanja, za srednjo tekstilno šolo pa smo imeli toliko ponudb, da smo jih morali odklanjati. Štipendije, ki jih daje naš kolektiv, znašajo za zdaj za srednje šole okoli 12.000 din in za višje ali visoke šole 15.000 din. Vsak posamezni primer pa obravnavamo posebej. Podražitev dodatka pri štipendistih nismo mogli upoštevati, trdno pa računamo, da bomo proti koncu leta lahko štipendije nasploh občutno zvišali.

Mislím, da smo hude čase našega kolektiva že skoraj prebrodili!

M. B.

»Včasih nas je bilo 24...«

Mojstra Antona Dolterja sem zagledal, ko je lepil novo peto na star ženski čevlji.

— Kako gre kaj obrt? Delate kaj novega?

— Ja, tako. Edini čevljar sem v Metliki. Obrt imam od leta 1953, od takrat, ko je razpadla druga. Vsak bi rad zaslužil, ampak davki, ti nas dajejo. Včasih nas je bilo 24, zdaj pa sem sam. Nekateri so pomrli, drugi so šli v pokoj, v tovarne ali pa so se izselili. Če delam kaj novega? Kar pogledajte! Sama stara šara. Popravljam, popravljam. Na leto naredim le en nov par ali dva.

— Pa nameravate opustiti obrt?

— Ne, obrti pa ne dam. Dokler bo šlo, bo šlo. Če sem do zdaj zdržal, bom tudi poslej!

— Kaj pa Metlika?

— Metlika se je precej spremenila. Nove hiše rastejo kot gobe po dežju. Danes lahko vsak dobi kredit. In tudi tovarni je vse več. Včasih ni bilo nobene, čeprav bi jo morali imeti že zdavnaj, že pred vojno. Toda ker so slabo gospodarili, so vse skupaj zavozili. Tako ni bilo pred vojno v Metliki nobene tovarne. Pa kaj bi tisto, zgodovino bolje poznajo stari ljudje. Sicer pa, važno je, da je dela dovolj. Čevljarska obrt bo živela, dokler bodo ljudje hodili v čevljih.

VILMA ŠIRKOVA

30. avgusta je v Metliki v svojem 87. letu starosti umrla Vilma Širkova. Pokojna je izšla iz rodu zaslužnih Metličanov, saj je bila sestra književnika Engelberta Gangla in nečakinja znanega kiparja Alojza Gangla.

Pokojni Vilmi Širkovi se je življenje odvijalo predvsem v rodni Metliki, kjer je bila pred desetletji tesno povezana z javnim in kulturnim življenjem v mestu. Ze v mladih letih je pomagala svojemu očetu, ki je bil občinski tajnik, v njegovi pisarni, pozneje pa, ko je obolel, je samostojno vodila vse pisarniške posle. Ko je po njegovi smrti leta 1909 zaprosila na občini za raspisano tajniško mesto, je tedanji občinski odbor njeno prošnjo zavrnil, čeprav je imela vso potrebno kvalifikacijo. Glavni vzrok je bil pač, da je bila žena; žene pa takrat v takih javnih službah niso bile zaželene.

Kljub temu se Vilma Širkova ni zaprla v ožek krog družine, ampak je še naprej najdemo delavno v vsem taktatnem naprednem društvenem življenju. Sodelovala je pri narodni čitalnici kot pevka in zlasti kot igralka in je na starem čitalniškem odru ustvarila lepo številno občutno podoben odskih podob. Negoprešljiva je bila tudi pri tamburaškem zboru.

Ob bratovi strani se je že mlada navdušila za sokolsko delo in je leta 1922 kumovala novemu praporu metliškega Sokola. Prav tako je ob enem z bratom Engelbertom leta 1928 kumovala prvi metorni brigadni v Metliki, štiri leta kasneje pa ji je za njene zasluge to društvo podelilo častno članstvo.

Vendar pa je bilo življenje pokojne bolj redko posuto z rožami. Številni udarci in smrti v družini, od katerih je bila zlasti močno boleča tista, ko so ji Nemci v septembru 1943 pri bombardiranju Novega mesta ubili svakinja in nečakinja, nenadna smrt moža dr. Ivana Širka in končno pred štiriinajstimi leti še smrt njenega ljubljenega brata Engelberta, vse to je močno prizadelo njeno občutljivo srce.

Zadnja leta je Vilma Širkova samotno živela v svojem tistem domu na metliškem Mestnem trgu. Živela je sredi bogatih spominov in roč, ki so bile njena ljubezen in katerih cvetja in zelenja je bila njena hiša polna skozi vse leto.

Zdaj ni več roke, ki bi zalivala te rože in selenje. Sredi cvetja se je osula tudi sama.

Naj bo zaslužni in spoštovani Metličanki ohranjen lep spomin!

O zabavi, ki je pravzaprav ni...

Se vedno so počitnice. Iz vseh krajev Slovenije so prišli v Metliko študentje, dijaki in vajenci. Vsi predstavljajo metliško mladino, čeprav niso vključeni v metliški mladinski aktiv. Ti mladi ljudje so navajeni drugačnega življenja kot jim ga nudi majhna Metlika. Navajeni so zabave, ki je v Metliki ne morejo najti. Mlad človek povsod išče zabave in razvedrila.

Filmske predstave so trikrat na teden — to pa je edina zabava v Metliki! To edino kulturno razvedrilo seveda ne zadostuje. Gledališke predstave ni bilo že najmanj dva meseca, organiziranega plesa ali športnega tekmovanja pa tudi ne. Vsa društva in organizacije, ki naj bi pritegnila mladino v svoje vrste, spijo.

Mlad Metličan je prepuščen samemu sebi. Popoldne se dolgočasi na Kolpi, zvečer pa zaide v hotel ali na Veselico, kjer se ob kavici, malinovicu ali vinu zabava, kakor se ve in zna. Tako minevajo dnevi in tedni...

In na koncu se vsi čudimo, če se mlad fant znajde na sodišču. In če na vprašanje, zakaj je storil prestopok, odgovori: »Nisem imel kaj delati, se spet čudimo. Le čudimo se, storimo pa ničesar. Obsojamo ga vsi, a se ne zavedamo, da smo pravzaprav sokrivi njegovega spodrsilja.«

METLIŠKI TEDNIK

Konec avgusta je odšla domov tudi zadnja izmena brigadirjev s trase belokranjske ceste. Razkopali so se po šolah, začeto delo pa nadaljujejo delavci Cestnega podjetja. Na sliki: takole so se z združenimi močmi spoprili fantje iz IL MDB »Janka Starihe« s koréninami drevesa, ki se je moralo umakniti novi cesti

Bili so srečni ob snidenju

V Dragatušu je bilo 16. avgusta srečanje vseh nekdanjih internirancev iz Dragatuša in okolice. Zbralo se je 35 občanov, ki jih je italijanski okupator 1942 pobral na njihovih domačijah in jih odganil v internacijo. Prav 16. avgusta, ko so se srečali v Dragatušu, je minilo 22 let, odkar so prišli v Padovo. Srečanje je bilo zares prisrčno. V prijetnem kramljanju so obujali spomine na najtežje čase, na lakoto, ko so bili le številke in ne ljudje. Marsikateremu se je ob srečanju orosilo oko, ker se je spomnil velikega gorja, ki ga je preživel v okupatorjevih

krempljih. V zelo prijetnem in ganljivem vzdušju so potekali pogovori pod stoletno lipo v Dragatušu.

Jože Skof

Paradižnik, težji od kilograma!

Pred nekaj dnevi je tovarišica Drnovščekova iz Črnomlja odtrgala na svojem vrtu paradižnik, ki je tehtal nič manj kot kilogram in 7 dkg. To je bil res plod nenavadne velikosti, vendar so bili na vrtu še paradižniki, ki niso bili dosti lažji.

J. S.

Petintrideset let dela tovarišice Nade

Učiteljico NADO VRECEK iz Trave sem že dolgo poznal. Prava zpravila je osebno nisem poznal, niti ne po primku, poznal sem jo le kot stovarišico Nado, kakor jo pozna tudi toliko drugih. To pa zadostuje, da te prijazni ljudje napotijo k njej, v skromno sobo v starinski hiši, v kateri ima obenem kuhinjo, spalnico in delovno sobo.

»Delam v vseh organizacijah v vasi,« je pripovedovala. »To sicer ne spada v mojo službo, saj imam dela že ta

pod nami pa doлина Kolpe, čudovito razgiban svet... Večno sem si govorila: samo še te bom pripeljala do konca, do zadnjega razreda, potem pa bom šla. Tako gre iz leta v leto in nabralo se jih je petintrideset. Sicer pa, kar človek slabega skusi v življenju, kmalu pozabi in se spominja le lepih, prijetnih reči. In to je dobro...«

Spominja se mnogih dogodkov iz vojne. Bojev in požara, v katerem je leta 1942 zgorela šola, nato prihoda italijanskega učitelja. O italijanskem učitelju, človeku nekje iz Kalabrije, je povedala naslednje: on je učil nižjo, jaz pa višjo skupino. Ostal je le nekaj mesecev in ni otrok naučil ničesar; niso ga razumeli, on pa ne njih. Najraje jih je učil peti. Ko so nekdo prepevali pesem »La bandera tricolora« je neki deček iz Pungra na ves glas pel »La bandera tri karjole...«

Dogodkov se je nabralo v tem času toliko da se ni mo-

goče vsega spomniti, postaviti v pravilno zaporedje, v času, ko bi bila lahko že pet let v pokoju...

»Ne čutim nobene potrebe, da bi šla v pokoj. Zame še ni čas. Delam rada, rada imam otroke, pouk zame ni naporen. Teško bi se ločila od šole in pouka, od otrok, od mladosti. Otroci gredo vsi naprej v šole, redkokateri ostane doma, na vasi.«

Čeprav je na Travi nižje organizirana šola (podružnica šole J. Seška iz Kočevja), otroci pri nadaljnjem šolanju nimajo težav. Pri tem ima vsekakor precej zaslug tovarišica Nado, ki zna poskrbeti za svoje otroke. Vseh petdeset učencev uči sama, le nemščino poučuje učiteljica iz Ribnice.

S še večjim veseljem pa bo poučevala in skrbelo za svojo mladež, ko se bodo po dolgih letih preselili v novo šolo. Pripravljena bo mogoče že do 29. novembra.

F. GRIVEC

Nabrano v Koprivniku pri Kočevju

Koprivnik je vas s preko dvesto prebivalci, ki žive 18 kilometrov od Kočevja. V vasi je šola, kmetijska uprava KGP, trgovina in pošta. Prihod pošte v vas ni najbolj reden; gre bolj po tistem: »kadar pride, pride«.

Poseben problem Koprivnika je cesta, ki je vse prej kot dobra. Iz Kočevja čez Koprivnik je najkrajša pot v Črnomelj, ne pa tudi najboljša. Kdor se le more, se ji izogne, vsi pa se vprašujejo, kdo je pristojen in odgovoren za takšno cesto. Prav zaradi tega je Koprivnik kljub 18 kilometrom od središča občine precej več oddaljen.

V minulem šolskem letu je obiskovalo šolo, v kateri poučujeta dva učitelja, 46 otrok. Že februarja so nameravali ukiniti eno učno mesto, češ da je premalo otrok. Z novim šolskim letom bo verjetno v Koprivniku le en učitelj.

V klubski sobi v šoli imajo vaščani televizijski sprejemnik, last KGP. Ljudje se ob večerih radi zbirajo ob njem, posebno pozimi, ko imajo več časa. Zadnje zimo so v klubu poskusili tudi s čitalnico, kjer so imeli obiskovalci na voljo časopise in revije, pa se menda ni obneslo. Obiskovalci so časopise trkali ali odnašali domov. Večje zanimanje je bilo za šah, domino in podobne igre.

Pozimi in med dopusti enkrat, sicer pa dvakrat na teden ordinira v Koprivniku zdravnik iz Kočevja, ki ima seveda vedno dovolj dela. Prebivalci želijo, da bi vsaj enkrat na teden prihajal k njim zobozdravnik, saj je pot v Kočevje zaradi kaj neugodnih zvez ter oddaljenosti za ljudi res prehuda.

Skoro vsi Koprivčanji so zaposleni na kmetijski upravi KGP, ki ima tu precej živine. Tudi letos so imeli veliko dela s košnjo in pripravljanjem »ozimnice« za živino. Posebne težave imajo z vodo za živino. Če bi uredili primeren vodovod za napajanje živine, bi lahko hkrati rešili tudi preskrbo z vodo za ostale prebivalce.

Vsakega enajstega v mesecu (če je nedelja, naslednji dan), pride v Koprivnik avtobus KGP in odpelje ljudi v Kočevje, popoldan pa nazaj. Desetega v mesecu dobijo delavci denar in naslednji dan odnesejo denar nazaj v Kočevje, ko nakupijo najpotrebnejše. Sicer pa potujejo ljudje v mesto na kaj različne načine, s tovornjaki, traktorji, z »mlekarjem« ali pa celo peš.

KOČEVSKÉ NOVICE

ko preko glave, pač pa opravljam to kot človek in prosvetni delavec. Vloga in pomen prosvetnega delavca na vasi od onega v mestu sta zelo različna, večja in pomembnejša. Prosvetni delavec ne more biti le učitelj, ampak prosvetar v pravem in najčistejšem pomenu besede. Če bi skrbelo le za svoje delo v šoli, za vse drugo pa se ne bi zmenila, bi kmalu izgubila pristne stike z ljudmi...«

Tako je povedala tovarišica Nado, ki že PETINTRIDESET LET poučuje na Travi. Pred 35. leti, točneje 1. oktobra bo 35 let, je prišla iz Škofje Loke v te kraje, stopila za šolski kateder in pričela z velikim pogumom, dobro voljo in predsem ljubljeno olivati mladim, kuštrastim glavicam učenost. Vsemu mlademu rodu zadnjih 35 let je ona prva vodila okorele roke po papirju in jih naučila pisati prve črke, brati prve besede. In zanimivo: vsi izmed kdo ve koliko sto otrok so ji za to hvaležni, vsi se z najtoplejšimi občutki spominjajo svoje stovarišice Nade.

In kaj vas je zadržalo toliko časa v tem, priznajmo, odročnem kraju?

»Otroci, kraj in ljudje! Človek se na vse to navadi in potem težko pogrška. Mislim, da se ne bi mogla ločiti ne od otrok in ljudi, niti ne od krajev, ki so, čeprav odročni, nad vse lepi: gozdovi, tik

Drobne iz Trave in okolice

— Letos — morda do 29. novembra — bo končno dograjen nova šola na Travi, ki jo gradijo že od leta 1956. Šola bo stala okrog 25 milijonov dinarjev. Razen dveh učilnic bo v njej še klubski prostor za vaščane, šolska kuhinja, dvoje stanovanj za učitelje ter prhe za otroke in druge prebivalce.

— Dragarski konec bo letos dokončno elektrificiran. 17. decembra 1943 je v teh krajih zasvetila prva električna žarnica, nato pa so postopoma dobivale luč vas za vasjo: Podpreska, Draga, Lazec, Trava, Stari in Novi Kot, Podplanina, septembra letos pa še Pungart in Črni potok, vasi v pobočju nad Čabranško. Električna bo za prebivalce v teh oddaljenih vaseh velika pridobitev.

— Letos smo od občine precej dobili, pravijo ljudje. Razen elektrifikacije Pungarta in Črnega potoka so dobile trofazni tok Draga, Srednja vas in Trava, kjer so nove tudi tri javne luči. V Podpreski gradijo vodovod, ki bo gotov prihodnje leto, v Dra-

gi pa je KGP pričela graditi poslovno stavbo, v kateri bo kmetijska uprava, gozdni obrat ter pošta. Čimprej bi radi vodovod tudi na Travi in v ostalih vaseh.

— Pred šestimi leti je bila urejena v Srednji vasi pri Travi zdravstvena postaja, ki spada pod zdravstveni dom Ribnica. Postaja je zelo lepo urejena, bolniki pa so nadvse zadovoljni tudi z dr. Šmalcem, ki pride dvakrat na te-

den k njim iz Loškega potoka.

— Gasilci s Trave bi čimprej radi uredili gasilski dom, ki bi ga nadzivali nad avtobusno garazo. Tu je pravzaprav bil gasilski dom določen že od vsega začetka, le denarja ni bilo nikdar dovolj. Menijo, da bodo željo lahko uresničili že prihodnje leto. Gasilci so že doslej veliko prispevali in imajo spet zbrana precej denarja.

Kipar Jarm razstavlja v ribniškem gradu:

Pretrsljivi, Talec' in optimistični, Totem'

V okviru poletnih kulturnih prireditev četrtega ribniškega festivala je bila 23. avgusta odprta v gradu v Ribnici razstava del kiparja Staneta Jarma iz Kočevja. Seletu, ko ni bilo moč dobiti primerne razstavne prostora, je odkrila čudovito naravno galerijo, balkonski hodnik v gradu, ki z ostalo okolico nudi najboljše okolje za razstavo, kakršnega bi le težko dobili kje drugje. To in pa veliko zanimanje ljudi je že prvi dan privabilo precejšnje število obiskovalcev.

Velika večina obiskovalcev je poudarila veliko vrednost in stilno enotnost petnajstih razstavljenih skulptur. Kipar Jarm nam je namreč vsem domač, blizek in razumljiv. Razumljiv kot umetnik, nič manj pa kot človek. Ne le zato, ker je blizu doma, ker več ali manj poznamo kraje, kjer se je rodil. Vse to nam je lahko le pripomoček pri razumevanju njega in njegovih del, ki izhajajo prav iz globoke človečnosti in ljubezni do rodnih krajev in domačih ljudi.

Jarm je obkolpski človek, iz krajev, kjer ljudem nikdar ni bilo življenje lahko. Iz krajev, ki se stiskajo med strme pečine in gozdove »kočevske švice«, iz krajev, kjer je reka meja med dvema bratskima narodoma, pa jima ne pomeni meje, pač pa sožitje, in končno, doma je iz krajev, ki so v boju z okupatorjem žrtvovali vse, kar so premogli, do zadnjega koščka kruha, do najdragocenejšega — življenja. Ni torej naključje, da se v Jarmovih delih tolikokrat pojavlja motiv vojne, trpljenja, žalosti, saj se mu je morda prav to najgloblje vtisnilo v srce in sedaj, po dvajsetih letih, to kot zrel umetnik izpoveduje. To ni le izpoved o ljudeh, ki jih ljubi, ki z njimi globoko čuti, ki je v njih globoko vsidran, temveč, in morda to še najbolj, krik in strah pred najhujšim, pred člo-

vekom — zverjo, pred vojno, grozodejstvom... Preveč je bilo vsega trpljenja, preveč krvi, morije, požigov, preveč talcev in v žalost in

moteno odvijala dalje, da še ni vseh dni konec in da se končno vendarle splača živeti. »Mrtvi drvar« spet simbolizira nenehno človekovo bor-

bo za vsakdanji kruh, za lepše dni, borbo, v kateri marsikdo podleže. Mrtvi drvar pa lahko tudi simbolizira nekaj živahnega, življenja polno Kolpsko dolino in sedanje odseljevanje mladega rodu iz nje. Štirje še živi odnašajo mrtvega drvarja, nikogar pa ni, ki bi stopil na njegovo mesto, nadaljeval njegovo delo, razbohotil novo življenje...

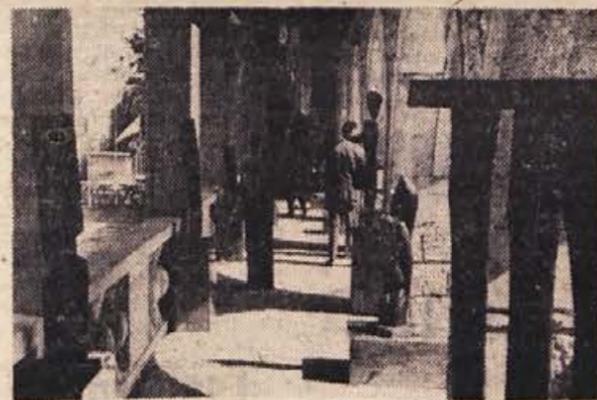
Vse to umetnik izpoveduje

REŠETO

z veliko grenkobo, žalostjo, vse to izražajo razstavljene plastike s svojo črno in razoranimi potezami, zamisljenostjo.

Razstava je odprta vsak dan od 9. do 18. ure, do 6. septembra.

F. GRIVEC

Razstavljene plastike so na odprtem grajskem balkonu šele dobile primerno okolje in pravo vrednost

črno odetih vdov. Prav vdove, tiste obkolpske, črne rute, ki obenem simbolizirajo vse naše slovenske in jugoslovanske vdove, matere borcev in telcev, prežete z veliko ljubeznijo do rodne grude, naroda in svobode, se najpogosteje javljajo v njegovih delih.

Ribnica se je tokrat prvič srečala z njim. Razstavlja petnajst plastik, ki jim je grajsko okolje dalo šele pravi poudarek in dopolnilo. Težko je govoriti o osrednji, izstopajoči figuri, ker so vse del ene celote in smiselno in enovito prikazujejo življenje umetnikove doline, drvarjev, vdov, žrtve. Talec, največja in najpretrsljivejša plastika, ne predstavlja le enega samega, določnega talca, pač pa trpljenje vseh, ki so žrtvovali življenje za svobodo, predstavljajo vse talce, ki jih je sovražnik zverinsko trpinčil in usmrtil. Druga plastika, Osičniški totem, pa je nasplošno polna optimizma, vere v življenje. Simbolizira rast in življenje, pripoveduje nam, da se kljub vsej tragiki in trpljenju življenje ne-

Turizem tudi na Slemena!

Slemena s svojo »prestonico« Sv. Gregorjem so lepa in jih lahko upravičeno uvrščamo med najlepše predele ribniške občine. Vasice, ki so razmetane na pobočju Slemen, s svojo preprostostjo in domačnostjo vabijo na obisk. S Slemen, zlasti pa iz vasi Sv. Gregor, ki je njihova najvišja točka, je prelep razgled: kraji v dolini ležijo kot na dani.

In vendar so ti kraji, čeprav niso daleč od modernizirane ceste Ljubljana—Kočevje, premalo znani večjemu krogu turistov. Slemena so bila pred drugo vojno priljubljena izletniška točka. Posebno ob nedeljah so prihajali turisti med prijazne domačine.

Slemenci so znani kot dobri organizatorji. Spomnimo se samo vodovodov, ki so jih gradili v glavnem sami. Že vrsto let deluje kulturno prosvetno društvo, ki je postavilo na oder v prosvetnem domu na Gregorju že vrsto dramskih del. Slovijo tudi po dobrih pevcih. Vse to so stvari, ki jih ne kaže zametavati. Nujno je, da bi zaživelo turistično društvo in naredilo vse potrebno, da bi dobil turizem svoje mesto tudi v teh krajih. Priprani smo, da bi dobilo društvo vso pomoč pri sosednjih turističnih društvih v Ortneku, Ribnici in Sodražici, ki so v zadnjih letih dosegla lepe uspehe.

Slemena so vabljiva ob vsakem letnem času, ker ima vsak letni čas tu svoje mikavnosti, pozimi pa so tukaj tudi zelo lepa smučišča. Dostop na Slemena je možen iz Ortneka, Sodražice in iz laške smeri prek Dvorske vasi.

V četrtek literarni večer

V četrtek, 3. septembra, bo zvečer v okviru četrlega Ribniškega festivala v letnem gledališču v gradu literarni večer. Svoja dela bodo brali književniki Janez Menart, Lojze Krakar, Tone Pavček, Mimi Malenškova in Tone Seliskar. Zanimanje za podobne večere je v Ribnici precejšnje, kar je pokazal lanski literarni večer »Od Gallusa do danes«. Priprani smo, da bo tudi tokrat neposreden stik s pesniki in pisatelji nadvse prisrčen in topel.

Gostovanje celjskega gledališča z O'Neillovo dramo »Strast pod brestom«, predvideno za 2. september, je zaradi obolenosti v ansamblu odpadlo. Prestavljeno je na kasnejši čas, verjetno na november, ko si bomo zanimivo odsko delo lahko ogledali v dvorani doma Partizana.

Med prireditvami festivala opozarjamo ta teden obiskovalce še posebno na sobotni nastop ljubljanskega Mestnega gledališča z »Malo žetjo« in na »Starše naprodaj«, igro Zarka Petana, s katero bo v nedeljo ob 17. uri gostovalo Mladinsko gledališče iz Ljubljane.

Na Gričku, kjer je otroško igrišče in vrtec, imajo malčki na voljo tudi bazen s prho. V poletnih dneh se radi v njem hladijo, neplavači pa lahko v razmeroma plitvi vodi poizkušajo prve zamahe.

Vso mladino iz šentjernejske okolice

posebno pa dekleta, lepo pozdravljajo domači fantje, ki so pri vojaki v Splitu: Slavko Praznik, Franc Cvelbar, Stefan Vidunja, Pavle Korel in Jože Ovniček.

NOVOMEŠKA KOMUNA

Tudi občina Novo mesto ima potujoči kino

Zavod za kulturno dejavnost v Novem mestu je nabavil naj sodobnejše projektorje za potujoči kino. Predvajanje s tem projektorjem bo potekalo brez odmorov, možno je predvajati vse sisteme (cinemascope itn.), in to na širokem 35-milimetrskem traku.

Zavod je v ta namen dobil tudi avto kombi od občinske skupščine Novo mesto, tako da se bo redno

predvajanje pričelo že te dni. Tako bodo po nekaj letih premora ponovno tudi odročnejši kraji lahko imeli občasne kino predstave. Poleg rednih predstav bo potujoči kino predvajal mladinske in poučne filme.

Ker so na zadnjih zborih volivcev ljudje večkrat izrazili željo, da bi jih obiskal kino, bodo gostovanje potujočega kina z veseljem pozdravili.

Novomeška kronika

Ze pred mesec je novomeško turistično društvo kupilo zabojčke za rože in razglasilo, da jih lahko zastoj dobe vsi prebivalci glavnih mestnih ulic, ki so pripravljene vanje posaditi rože in jih namestiti na okna. Računil so, da bo mesto z njimi v glavni turistični sezoni precej pridobilo na lepoti, pa... Po zabojčke so prišli le prebivalci Bršlina in Gotne vasi, iz mesta pa ni bilo nobenega! Včasih so Novomeščani precej dali na ugled in lepo podoba mesta! Ali jim je zdaj res vseeno, kakšen vtis bodo številni tujci in izletniki, ki hodijo tod naokrog?

»Nismo zadovoljni, ker nismo dobili dovolj denarja za popravila,« pravijo na osnovni šoli »Katarja Rupena« v Novem mestu nekaj dni pred začetkom pouka. V soboto dopoldne se bo namreč skoraj vrata te šole vsulo 1500 otrok, ki jih bodo porazdelili na 46 oddelkov. Letos bo celo šesti razred imel sedem oddelkov. Dobili so že dva za rimo, so pa slabe volje, ker niso mogli šole tako urediti kot bi bilo treba.

Tudi na hodniku Ekonomske srednje šole je bilo te dni stvahnje, največ zaradi popravil izpitov. Dijaki, ki so čakali na izide, so povedali, da je bilo največ izpitov iz matematike pri profesorju Kovaču — da pa so se dobro pripravili in je na preizkušnji še kar šlo. Tudi na tej šoli začnejo v soboto in so sprejeli toliko učencev, kolikor je bilo zaradi pomanjkanja prostora sploh mogoče.

Okoli polje pred knjižarno je vsak dan hujši pritisk. V ponedeljek, ko je bil semajni dan, je imel posamezen prodajalec preko 100 tisoč dinarjev prometa, eda pa celo 180.000! Sedaj, po prvem pričakuje se kupce iz mesta. Pravijo, da bodo prodajali sunaj, dokler bo vladalo poveča-

no zanimanje za šolske potrebščine.

Neka novomeška družina je do nedavnega nosila smeti, zavite v papir, na večerni sprehod proti Kandiji. Zavitek je običajno končal preko ograje v Krki ali pa v ustih katere izmed občinskih žab za smeti. Zdaj je komunalna uprava nabavila spet nove pocinkane posode za smeti, ki jih bodo redno praznil z novim avtomobilom. Od zasebnih stanovanjskih površin bo treba plačati za odvoz smeti tri dinarje od kvadratnega metra stanovanjske površine, od poslovnih prostorov pa osem dinarjev. Kdor ne bo upošteval občinskega odloka o odvozu smeti, pa je lahko kaznovan z denarno kaznijo do 10.000 dinarjev.

Trznica je bila pretekli ponedeljek zelo dobro obiskana. Spet so gospodinjke tarmale nad ceno jaje, ki so bila tokrat že po 50 dinarjev, in marsikatera je raje ostala brez njih, kot pa da bi jih tako drago plačala. Fižol je veljal 60 dinarjev za kilogram, breskve 100 dinarjev, slive 80 dinarjev, paradizniki 100 dinarjev, paprika 120 dinarjev, solata 150 dinarjev, zelje 60 dinarjev, jabolka 80 dinarjev, smetana v skodelicah 120 dinarjev, sirčki 10 dinarjev in mleko 80 dinarjev liter. Tokrat so bili razni okraški naproday kar na treh stojnicah, pograščali pa smo pletenin.

Gibanje prebivalstva: rodile so Ljudmila Krivec s Cankarjeve 14 — dečka, Teresija Kraševac iz Volčičeve 13 — deklico, Albina Zlobec z Glavnega trga 22 — deklico. Poročili so se: Ivan Belšak strojni tehnik iz Ljubljane, in Angela Vidrih, prodajalka iz Solste 2; Franc Colarič, veterinar s Cankarjeve ulice 36, in Erika Levičar, uslužbenka Nad mlini 2. Umrla sta: Jurij Piro, duhovnik iz Seidlove 1, star 87 let; Vera Kren, gospodinja iz Dlančeve 1, 37 let.

Težave z avtomobili in nova blagovnica

Pri nas tako popularnih fičkov v zadnjem času skraj ni več na tržišču. Mnogi, ki imajo naročene in plačane že pol leta, se ogorčeno sprašuje, kdaj jih bodo dobili. »Crvena zastava« namreč v

zadnjem času ne izpolnjuje svojih pogodbenih obveznosti v celoti, ampak le 40-odstotno. Tovarna trdi, da ima velike težave s kooperanti, poleg tega pa še obveznosti za izvoz, ki jih seveda sproti iz-

polnjuje. Pričakovati je, da bo izvozu zadostila do konca septembra, v četrtem tromeščju pa bo fički spet prišli na domači trg.

Kot povsod drugod, ima tudi novomeška Železnina težave z dobavo avtomobilov. Pozanimali smo se pri direktorju tov. Unetiču, ki je prijazno odgovoril na nekaj vprašanj.

— Koliko lani plačanih avtomobilov ste dobavili letos?

— Od lani je ostalo še okrog trideset avtomobilov, ki pa so zdaj že vsi dobavljeni.

— Koliko pa ste jih dobavili letos?

— Letos smo dobavili približno 35 do 38% avtomobilov glede na letno pogodbo.

— In do katerega dne vplačana vozila so do zdaj že v rokah kupcev?

— Tudi pri nas je stanje isto kot po vsej državi. Tako so v Mariboru dobavili avtomobile tistim kupcem, ki so jih plačali do 20. januarja, v Ljubljani jih imajo tisti, ki so jih plačali v začetku februarja, pri nas pa se že vozijo tisti, ki so jih plačali do 28. februarja. Smo torej celo pred drugimi!

— Koliko fičkov namestite prodati prihodnje leto?

— Verjetno bomo prodali kakih 400 odstotkov avtomobilov več kot letos.

— Kakšen je prioriteten red pri dobavi?

— Načeloma prioriteten red ni. Je le za najne gospodarske intervencije, za zdravniško službo in za invalide.

Na Glavnem trgu — 29. novembra!

— Kako je z obnovo trgovine na Glavnem trgu?

— V prvotnem načrtu je bi-

lo mišljeno, da bo trgovina le v pritličju. Pozneje je bil načrt spremenjen, tako da bo imela trgovina svoje prostore še v prvem nadstropju in bo neke vrste blagovnica, ena prvih na Dolenjskem. Zaradi spremembe načrta bodo tudi dela trajala nekoliko dlje. Upamo pa, da bo trgovina odprta za 29. november. Težave imamo tudi zato, ker hkrati obnavljamo še trgovino v Trebnjem. V novomeški prodajalni bomo prodajali predvsem gospodinske predmete in vse predmete, ki so v zvezi z osebnim standardom.

Prihodnje leto bomo naš program nadaljevali. Začeli bomo z gradnjo velikega skladišča, graditi pa bomo začeli tudi stanovanja za delavce. Uredili bomo tudi upravne prostore in začeli z gradnjo nove trgovine za kovinsko stroko, ker bo sedanja stavba podrt. V ta namen smo že zaprosili občinsko skupščino za lokacijo.

DOLENJSKI LIST v vsako hišo Bele krajine, Spod.

Posavja in Dolenjske!

Nova lekarna v Dol. Toplicah

Lekarna iz Novega mesta namestila tudi v Dolenjskih Toplicah urediti lekarno. V ta namen je odkupila pritličje Sitarjeve hiše, ki ga sedaj temeljito urejuje. Dela napredujejo zelo hitro. Tla so izolirali pred vlago, stenke zidovje so ojačili s predušno opeko, uredili pa bodo tudi centralno kurjavo. Poleg lekarnarjevo, prostor pred lekarno pa bodo tlakovali.

Nasproti lekarni gradi trgovsko podjetje iz Ljubljane novo trgovino, ki bo sodobno urejena. Predvidoma bo otvoritev že 1. septembra.

Spominkarstvo v Novem mestu

dami na Glavnem trgu ima posebno lepo urejen spominkarski kotiček, kjer je na razpolago mnogo lepih, več ali manj zanimivih spominkarskih predmetov, po katerih tujci zelo posegajo. En milijon, iztržen s temi drobnimi predmeti v enem samem mesecu, je kar čedna vsota. Ugotoviti pa moramo, da ta kotiček ne vsebuje skoro nič spominkov tako na mesto samo kot na Dolenjsko nasploh — da o raznih lesenih krožnikih s kičasto barvanimi motivi Novega mesta ali Otočca, ki jih imajo na razpolago nekatere druge trgovine, sploh ne govorimo.

Ceravno naša deželica pod Gorjanci ni tako revna takih predmetov, jih menda ne znamo zbrati in predstaviti tujcem. Imamo namreč celo vrsto lepih izdelkov šentjernejskih lončarjev, na primer vaze raznih velikosti, majolike, peteline, živo pisane latvice, okrasne lončene krožnike, cvetlične lončke in drugo lončeno drobnjarijo, ki bi verjetno šla v denar, posebno če bi kdo prevzel organizacijo izdelave. Morda bi se za kak odstotek stvar s tem podražila, vendar to ni tako huđo. Namesto da lončarji prodajajo svoje izdelke vsak zase na trgu, dostikrat celo z

okvarami, ki nastanejo zaradi nepazljivosti pri delu naj bi te izdelke, izdelane po predlogu organizatorja in v finejši izdelavi, prodali grosistu, ta pa bi jih potem posredoval — seveda po enotni ceni — interesantom. Šentjernejski lončarji so zmožni izdelovati tudi večje predmete, kot amfore in velike vrtno vaze. Tudi te bi lahko bile v okras mestnim parkom in vrtovom.

Z dobro organizacijo in podporo občine, zlasti pa z zmerno obdavčitvijo, bi se spominkarstvo pri nas razvilo do zavidljive višine. Na trg bi dobili zares lepe izdelke, katerim bi cena ne bila previsoka.

»Dana« prvi mirenski milijarder?

Pomanjkanje steklenic je trenutno največja ovira, da mirenska destilacija alkoholnih pijač »Dana« ne dosega večjih uspehov — V novih prostorih bodo brutoprodukt povečali še za 40 do 50 odstotkov, razen tega bodo začeli proizvajati sadne sokove in druge nealkoholne pijače

Pijače, ki jih napravijo v destilaciji »Dana« na Mirni, so med najboljšimi, kar jih dobivamo na domačem trgu, in zadovoljujejo tudi najbolj zahtevne potrošnike. Če so mirenski proizvajalci zadovoljni s prodajo svojih izdelkov, pa najbrž ne morejo biti zadovoljni s stanjem, v kakršnem so se znašli zaradi nekaterih težav, ki so znane tudi drugim sličnim podjetjem.

Nobenega dvoma ni, da je pomanjkanje steklenic ena največjih ovir, kar jih trenutno poznajo na Mirni. Novih steklenic ni, ker jih steklarska industrija izdela premalo za domače potrebe. Na Mirni si pomagajo tako, da odkupujejo od gostincev in trgovcev rabljene steklenice. Plačujejo jih po 50 dinarjev. Nove steklenice, dostavljene podjetju, pa veljajo po 45 dinarjev. Izguba pri tem je očitna. Še večjo izgubo imajo zavoljo tega v samem proizvodnem procesu. Polnjenje starih steklenic je namreč počasnejše, ker se največkrat ne prilagajajo polnilnemu stroju. S tem strojem lahko napolnijo v eni uri 10.000 novih steklenic, starih pa le 3.000 ali nekaj več, to je kar 56.000 manj v osmih urah. Tudi s surovinami letos ne kaže najbolje, podjetje pa se je zavarovalo tako, da je sklenilo s kmetijskimi zadrugami dogovore o nabavi sadja.

Kljub težavam je »Dana« julija dosegla izreden uspeh in prvič v tem letu dosegla, oziroma presešla proizvodni plan, plan dohodkov za 7 me-

secev pa je presešla za 2,4 odstotka. Tako dobro kaže tudi v avgustu. Pričakujejo, da bodo do konca letošnjega leta dosegli že eno milijardo brutoprodukta, s čimer bi bilo to mirensko podjetje prvi mirenski »milijarder«.

Rekonstrukcija oziroma nova gradnja, ki je že v teku, bo »Dana« ne le povečala življenjski prostor, ampak omogočila marsikatero izboljšavo. Menijo, da bo v novih prostorih v prvi vrsti možno odpraviti ves nepotreben transport, ki je bil do zdaj v veliko breme proizvodnje, in urediti tako točilno-polnilno linijo, ki bo najbolj ustrezala proizvodnji na tekočem traku.

S prilagoditvijo vseh delovnih faz novim zahtevam tako organizirane proizvodnje se bo podjetju odprla možnost, da po končani rekonstrukciji doseže brutoprodukt, ki bo za 40 do 50 odstotkov večji od letošnjega. Razen tega bo izboljšalo kvaliteto izdelkov, predvsem s

tem, da bo zdajšalo ležalni čas pijač. To bo možno zato, ker bodo potem sedanji prostori služili zlasti kot skladišča, ki jih je podjetje primanjkovalo, pa še ta, ki jih je imelo, so bila silno odročna in raztresena pa gospodar-

TREBANJSKE NOVICE

skih poslopih širom po občini.

Ko se bo podjetje preselilo v nove prostore, bo lahko proizvodnjo še popostrilo. Za zdaj računajo, da bodo v letu 1966 lahko začeli proizvajati sadne sokove, po potrebi pa tudi druge vrste nealkoholnih pijač. Prav gotovo je »Dana« podjetje, ki hoče potrošnike svojih pijač zadovoljiti ne samo s kvaliteto, pač pa tudi z izbiro in vrstami svojih izdelkov.

OBČINSKI ODBOR RK TREBNJE

čestita vsem delovnim ljudem za

OBČINSKI PRAZNIK —

hkrati pa se zahvaljuje tovarišem in tovarišicam, ki sodelujejo v humani krvodajalski akciji.

So ženske za volanom res nevarne?

— Aha, spet ženska za volanom! Kam bomo prišli? Saj na cesti nisi varen, četudi hodiš peš... Po drugi strani pohvalna izjava inštruktorja AMD: »Mnogo raje učim šofirati ženske!« Kako je torej z vozniki amaterji, kako z izpiti, s tečajem in stroški?

Kdor hoče postati voznik amater, bodisi za motor ali avtomobil, mora pred izpitom obiskovati tečaj. Novorazsko AMD je letos organizirala že šest tečajev, dva pa sta še v teku. Doslej je v letu 1964 opravilo izpite 296 moških in 63 žensk. Teoretični pouk traja 54 ur in kdor tretjino pouka zamudi, je hodil zaman na tečaj, ker ne dobi potrdila, da ga je obiskoval. Razen tega mora vsak šoferski kandidat opraviti toliko praktičnih voženj, da postane pri vožnji povsem siguren. Nekateri manj, drugi več, odvisno od posameznika in njegovega talenta.

Vsi stroški tečaja za voznika motornega kolesa znašajo 10.450 din, če ima lastno vozilo, ozir. 12.300 din, če vozi z društvenim motorjem. Avtomobilisti z lastnim vozilom morajo odšteti 15.150 din ozir. 23.500 din, če vozila nimajo. Izpit in zdravniško spravevalo veljata še dodatne 4 tisočake,

vendar se amaterjem ni treba več dremati v ordinacijah, ker stalna zdravniška komisija opravi pregled že ob začetku tečaja. Močno so se razširile govorice, da so izpiti v Trebnjem ali v Metliki lažji kot v Novem mestu — v tem pa ni niti kančka resnice! Za celotno področje občin Novo mesto, Trebnje, Metlika in Črnomelj je ena sama izpitna komisija, izpiti pa so le v Novem mestu in v Črnomlju po povsem istih merilih.

AMD Novo mesto ima več inštruktorjev za praktične vožnje. Enega izmed njih, Vlada Dera, ki je že 10 let šof

er, smo dobili pred kratkim pri bencinski črpalki. V zelenem »fičku« je sedel z ekonomistko Jožico Miklič in ji ob zaključku vožnje dajal zadnja navodila.

— Kako gre? Je težko z ženskami ali ne?

— Niti najmanj! Ženske mnogo raje učim kot moške. Izkušnje so pokazale, da so ženske bolj ubogljive, natančne in mnogo bolj premišljeno vozijo kot moški. Posebno mlajši tovariši mislijo, da že vse vedo in si že na prvi vožnji žele hitrosti. Moški kandidati so v splošnem veliko bolj drzni in samovoljni.

— In vi, tovarišica? Kako se počutite za volanom?

— Danes sem opravila šele peto vožnjo. Ne znam še dobro voziti, vendar upam, da bo po nekaj dodatnih vožnjah kar šlo. Poznam ženske, ki so odlične šoferke in želim si, da bi bila tudi jaz ena izmed njih. Seveda je praksa velikega pomena. Da bi le kmalu dobila vozilo! Imam naročen AMI-6.

Pogovor je prekinil znanec: — Ženske hvalite? Moja lahko vozi samo takrat, kadar jaz ne morem. Včasih že tako nanese, da spijem kak kozarček. No, žena, rečem, zdaj pa pokaži, kaj znaš! Da bi ji pa sicer dajal avtomobil — ga je škoda!

— Pa mislite, da je vožnja varna, če žena lahko samo trikrat v letu sede za volan?

Nič ni rekel. Obrnil se je in šel.

Ze nekaj let sem obiskuje Ortnek mladina iz Pule, ki prihaja na počitnice. Vzgojitelji povedo, da se otroci v Ortneku lepo spoznajo in naučijo svežega zraka, saj je Ortnek 563 metrov nad morjem. Kar težko jim je včasih, ko se vračajo spet domov, na morje. Letos so bili v Ortneku 3. meseca. Dnevi so jim minevali ob kopanju, pa tudi izlete v bližnje kraje so delali: obiskali so Gradmo, Stari grad, Ribnico in Kočevje ter obiskali več obeležij in spomenikov iz NOV ter se dostojno oddolžili padlim. Ortnekanci imajo otroke iz Pule kakor za svoje in vsako leto je že nekaj časa preden pridejo slišati povpraševanje: »Kdaj pa bodo prišli naši otroci? Saj bo kmalu čas, kaj ne?« Tudi športne panoge, tja do rokometu, košarke, balinanja pa do atletike zaživijo kadar so tu, saj se srečanja med njimi in našo mladino kar vrstijo. In še nekaj: zaradi gneče na kopalšču, ki je pač premajhno, da bi sprejelo otroke iz Ortneka in Velikih Poljan, pa še goste iz Pule, smo spoznali potrebo, da bo treba kopalščice povečati. Prav zato pozdravljamo zamisel o povečanju kopalščice in obljubljam, da bomo vsi domačini priskočili na pomoč ter poprijeli za delo!

Na sliki vidite mlade goste iz Pule, ki so se slikali pred svojim domom. Iz obrazov jim vejeta zdravje in sproščenost, usta pa govore: »Se bomo prišli k vam! Na svidenje prihodnje leto!«

VLADIMIR PREZELJ

Kočevje ima ugodne pogoje za športni turizem

Priloge prvega dela namiznoteniške reprezentance Jugoslavije v Kočevju so končane — Skrb zaradi angleških žogic je opravičena! — Mesto ima odlične pogoje za športni turizem, odpraviti pa bo treba še nekatere nepotrebne pomanjkljivosti

Jugoslovanska namiznoteniška reprezentanca v Kočevju (Fotolik: Kočevje)

Pod spretnim vodstvom zveznega trenerja Vilima Harangoza so reprezentantje 31. avgusta zaključili prvi del priprav. Training je v glavnem potekal po programu, ki so ga pomagali urediti tudi trenerji Grubič, Kubod, Svet in Trupkovič.

Na turnirju so bile Pirčeva, Kokočeva, Rothova in Mikčeva, ki pa je zaradi izpitov že prej odšla. Med igralci so bili na treningu Marković, Korpa, Vecko, Hrbud, Šubek, Gazić, Roth in najmlajši Anton Stipančič iz Duge Reše. Program tečaja je bil zelo naporen, saj so bile vmes tudi številne vaje za kondicijo. Vadili so od 7.30 do 12. ure ter od 17. do 19. ure. V prostem času so počivali in hodili na kratke izlete, nekateri so se učili tujih jezikov, pa tudi kakšno parjo preferansa so obrnili... Vsi mladi reprezentanti so že stari znanci Kočevja, saj so bili nekateri zdaj tukaj že petič. Pred vsakim pomembnejšim tekmovanjem se zberejo pri nas na skupne priprave, zdaj pa so se pripravljali na novo sezono, ki bo bogata

mednarodnih srečanj. Nastopili bodo na I. namiznoteniški balkaniadi, na evropskem prvenstvu v Malmöju ter v meddržavnih srečanjih z Avstrijo, Nizozemsko, Nemčijo, Madžarsko in Anglijo. Čaka jih tudi več domačih prvenstev.

Na treningu so prvič igrali na novih mizah švedske izdelave znamke STIGA EXPERT. Na takih mizah bo prihodnje leto tudi svetovno prvenstvo v namiznem tenisu (SPENT) v Ljubljani. Miže so precej temno zelene barve, skoraj črne, so pa zelo stabilne in

so jih igralci pohvalili. Dosela drugače pa so razpoloženi do novih žogic, s kakršnimi bodo igrali na SPENT. To so angleške žogice Villa 3 crowns; iz zavijka 6 žogic šestkrat ustrezna samo ena žogica so zelo neenakomerno izdelane, polovica je dostikrat trša od druge polovice in podobno. Po skušnjah v Kočevju so igralci opozorili na ugotovljene pomanjkljivosti dobavitelje žogic.

Pred odhodom v Beograd, kamor so reprezentanti odpotovali na testiranje, mi je Harangozo za-

upal, da ne dvomi v uspeh sedanjih priprav. Da bi dajal kakršne koli napovedi za evropsko prvenstvo v Malmöju, kaj šele za SPENT, pa je seveda še prezgodaj.

V novem domu telesne kulture v Kočevju so odlični pogoji za treninge, zato je zveza NTS Jugosla vije sklenila, da bodo tu tudi prihodnje leto pripravile po 20 dni (v oktobru, januarju in marcu). Pred samim SPENTOM bodo v Kočevju trenirale tudi reprezentance iz drugih držav. Obetajo se nam živahni športni dogodki, odpraviti pa bomo morali še nekaj slabosti, ki so doslej motile reprezentante. Ti želijo predvsem pestrejšo hrano in udobnejše bivanje. Bivanje športnikov v Kočevju moramo šteti za športni turizem. To pa terjajo doela drugačne od nose do teh ljudi! Športnik ima trd, naporen trening, telesni napor pa terja spet dobro hrano in udoben počitek, medtem ko drugi turisti skrbje v času oddiha le za oddih in zabavo! Kočevje bi moralo dati športnemu turizmu svojo prednost, saj imamo tu prav za to panogo vse pogoje, ki jih za ostali turizem šele ustvarjamo.

A. ARKO

Trebnje : Sevnica 4,5:3,5

Tudi trebanjski šahisti so se pridružili proslavljanju občinskega praznika. V nedeljo, 30. avgusta, je bil v okviru proslav odigran dvoboj občinskih reprezentant Trebnjega in Sevnice.

V srečanju je zmagala reprezentanca občine Trebnje s tesnim rezultatom, saj je dvoboj odločila šele zadnja partija, katero je Poljanšek (Trebnje) odločil v svojo korist.

Rezultati posameznih partij — Debelak : Bukovec 0,5:0,5, Gačnik : Ponkvar 1:0, Maurer : Klemenčič 0,5:0,5, Timer : Poljanšek 0:1, Resnik : Mrzacek 0:1, Derstvenšek : Godnjavec 0:1, Jonozovič : Pevec 0,5:0,5 in Moško : Tomšič 0:1.

Po končanem dvoboju so tekmovalci odigrali še braturni, v katerem je sodelovala celotna reprezentanca Sevnice in 4 igralci Trebnjega.

V braturnirju so bili doseženi naslednji rezultati: zmagal je Gačnik (Sevnica) z 9 točkami, sledje pu Godnjavec (Trebnje) 8, Debelak (Sevnica) 6,5, Silva (Trebnje) 5,5, Timer (Sevnica) in Poljanšek (Trebnje) s po 5 točkami itd. — Povratni dvoboj bo odigran novembra v Sevnici.

B. D.

Tržič : Novo mesto 28:14

Fokalna tekma maršala Tita: EK Tržič : Partizan — Novo mesto 28:14 (14:7). Igrišče v Tržiču, sodnik Nikica Božinovič iz Golnika.

Tržič: Hafner, Gros 2, Hladnik P., Janč 4, Hladnik N. 4, Teran J., Dovičan M. 4, Laibacher, Dovičan J. 3, Hafner P. Novo mesto: Perko, Setina 2, Bele M., Bele L. 2, Smerdu 1, Filoli 3, Vidmar 3, Vovk 1, Blažič 2.

Proti uradno kesti najboljši rokometni ekipi se ni dalo ničesar narediti. Novomeščani so sicer vodili v prvih minutah 3:1, nato pa so domačini znešli zelo dobro in so kaj kmalu uspeli, da so se

precej odmaknili nasprotnikom iz Novega mesta. Gosje sicer niso bili čisto enakovredni nasprotniki, vendar niso niti trenutek bili podrejeni, čeprav so domačini člani slovenske lige. Tako je bil rezultat obeh polčasov po 14:7 in tako razmerje sil tudi ustrezno dejanskemu stanju na igrišču in kvaliteti obeh nasprotnikov.

Dolenjski atleti pred trobojem v Kranju

Letos bo tradicionalni troboj atletov Dolenjske, Primorske in Gorenjske v Kranju. Organizatorji so nameravali izvesti tekmovanje že 13. septembra. Ker je to za dolenjske atlete prezgodnji termin, bodo predlagali za dan troboja 20. september. Če bo predlog sprejet, bo pred trobojem še prvenstvo Dolenjske v atletiki, tako da bo lažje sestaviti ekipo. Za ekipo bodo razen atletov, ki trenutno živijo na Dolenjskem, prišli v poštev še atleti, ki so že tekmovali za barve Dolenjske in tekmujejo zdaj v drugih klubih.

J. G.

Novomeški atleti v Mariboru

Atletskega prvenstva Slovenije za starejše mladince, ki je bilo v Mariboru, so se udeležili tudi atleti iz Novega mesta, ki so dosegli kar dobre rezultate. Svojo Pavlič je, čeprav je prvič nastopil v tako hudi konkurenci, vrgel koplje 49,30 metrov in bil četrti. Miro Berger je bil peti v skoku v višino z rezultatom 175 cm. Tone Kranjc je vrgel kladivo 30 metrov in 5 cm, disk pa je vrgel na značko, ki je kazala 34 m 40 cm.

Novomeški mladinci bi bilo treba omogočiti več tekmovalj, da bi lahko izboljšali svoje rezultate!

I. G.

Meddruštvene motorne dirke v Šentvidu

Avtomoto društvo iz Šentvida pri Stični prireja 6. septembra v Šentvidu meddruštvene cestne moto dirke, v katerih bodo na motorjih vseh kategorij sodelovali najboljši dirkači iz vse Slovenije. Training se bo pričel 6. septembra ob 10. uri, dirke pa ob 14. uri. Po dirkah prireja društvo velik srečolov z zabavo na prostem.

Šahovski brzoturnir v Krmelju

V okviru praznovanja »Metalne« je bil v Krmelju odigran šahovski brzoturnir »Svobode Krmelj« v dveh skupinah s 14 igralci. Rezultati I. skupine (člani in mladinci): D. Papež 6,5, M. Papež 5,5, Debelak 4,5, Stangl 4, itd. — Rezultati II. skupine (pionirji): I. Perhaj 5 točk, C. Okron 4, D. Porhaj 2, Baš in Koprivc po 1,5 itd. — Odigrana je bila tudi simultanka proti mešanji mladinske pionirski ekipi z rezultatom 8,5:0,5 za Borisa Debelaka.

B. D.

Mladinci Gradac : MDB Janka Starihe III 6:1 (2:0)

V nedeljo, 30. avgusta je bila v Gradcu odigrana prijateljska tekma v malem nogometu med domačimi mladinci in ekipi MDB Janka Starihe III. Domači mladinci so zaslužno zmagali z rezultatom 6:1 (2:0).

P. R.

Nogomet v Žužemberku

Moštvo malega nogometa iz Soteske je 30. avgusta gostovalo v Žužemberku in v prijateljskem srečanju premagalo domačine z rezultatom 4:3 (2:2). Za Sotesko so dosegli goli: Gimpelj 2, Vovk 1 in Nardin 1. Za Žužemberk je bil uspešen Legan s tremi zadetki. — Domačini so igrali zelo ostro, medtem ko so bili nogometaši iz Soteske v igri požrtvovalni, kar jim je prineslo zaslužno zmago.

J. V.

Sevnica : Krmelj 20:20

V Krmelju je bila odigrana rokometna tekma med moštvi Sevnice in Krmelja. Po razburjivi igri se je tekma končala neodločeno z rezultatom 20:20.

Od danes dobite pri vseh prodajalcih časopisov

Posebno izdajo SPORTSKIH NOVOSTI ZA SLOVENIJO

Na štirih posebnih straneh poročja 65 stalnih dopisnikov vse o športu v Sloveniji.

Od danes dobite pri vseh prodajalcih časopisov posebno izdajo SPORTSKIH NOVOSTI za Slovenijo!

— Kaj delaš neumnosti pred dekleti, pomisli na svojo srčno napako!

RADIO LJUBLJANA

VSAK DAN: poročila ob 5.15, 6.00, 7.00, 8.00, 12.00, 13.00, 17.00, 19.30, 22.00. Pisan glasbeni spored od 5.00 do 8.00.

PETEK, 4. SEPTEMBRA: 8.35 Štirje beograjski skladatelji. 10.15 Nekaj narodnih domačih viš. 11.15 Pozor, nimaš prednosti! 12.15 KN — inž. Rado Linzer: Letošnje izkušnje z žitom na našem Agrokombinatu. 14.05 Glasbeni avtomat. 16.00 Vsak dan za vas. 18.10 Promenadni koncert. 20.00 Trideset minut v studiu. 14.50 Arena za virtuozne. 21.15 Oddaja o morju in pomorskih.

SOBOTA, 5. SEPTEMBRA: 8.25 Iz koncertov in simfonij. 9.30 Zabavna glasba iz Sovjetske zveze. 11.15 Pozor, nimaš prednosti! 12.15 inž. Nada Puppis: Krava naj oteli vsako leto. 14.35 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo. 17.05 Gremo v kino. 18.45 Novo v znanosti. 20.00 Srečanje z Gershwinom. 20.30 Sobotni večeri v naših

krajin. 22.10 Oddaja za naše 17.17. jence.

NEDELJA, 6. SEPTEMBRA: 8.00 Mladinska radijska igra »Godec Ci-Pahans«. 9.05 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo. 10.00 Še pomnite, tovariši... 12.05 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo. 13.30 za našo vas. 14.00 Koncert pri vas doma. 15.05 Danes popoldne. 16.00 Humoreska tega tedna. »Memih z zeleno brado«. 21.00 Melodije v izložbenem oknu.

PONEDELJEK, 7. SEPTEMBRA: 8.55 Za mlade radovedne. 9.25 Pisane slike. 11.15 Pozor, nimaš prednosti. 12.15 KN — inž. Jože Spanring: Studij poljedelstva na biotehniški fakulteti. 14.05 Mali glasbeni mozaiki. 14.35 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo. 18.45 Na mednarodnih kripičih. 20.00 Slovenski tjavaleci zabavne glasbe. 22.10 S popevkami po svetu.

TOREK, 8. SEPTEMBRA: 9.25

Slovenski skladatelji mladim poslušalcem. 10.15 Z opernimi pevci po svetu. 11.15 Pozor, nimaš prednosti! 12.15 KN — inž. Miha Ogravec: Vrtniček ob početnih hiščah v Slov. Primorju. 15.30 V tork nasvidenje. 18.10 Koncert po željah poslušalcev. 20.00 Nemško-italijanski glasbeni barok. 20.20 Radijska igra »Poseben poklic«.

SREDA, 9. SEPTEMBRA: 8.55 Pisan svet pravljic in zgodb. 10.30 Človek in zdravje. 11.15 Pozor, nimaš prednosti! 12.15 KN — Mirko Pernerle: Casovna razporeditev prodaje pitane živine. 15.15 Zbavn na glasbo. 17.05 Poletni sprehodi z našimi solisti. 18.45 S knjižnega trga. 20.00 Iz naših studiev. 20.35 Richard Wagner: II. dejanje opere »Tristan in Izolda«.

ČETRTEK, 10. SEPTEMBRA: 9.25 Veselo počitnice. 10.15 Z domačih opernih odrov. 11.15 Pozor, nimaš prednosti! 12.15 KN — inž. Jože Šilc: Sklepi jugoslovanskega simfonija o pšenici. 14.05 Mali glasbeni mozaiki. 14.35 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo. 17.05 Poletni sprehodi po glasbenih galerijah. 18.10 Turistična oddaja. 20.00 Četrty večer doma. 21.10 in nazaj.

V TEM TEDNU VAS ZANIMA

Tedenski koledar

Petek, 4. septembra — Ida
Sobota, 5. septembra — Lovrenc
Nedelja, 6. septembra — Ljuba
Ponedeljek, 7. septembra — Marko
Torek, 8. septembra — Marija
Sreda, 9. septembra — Peter
Četrtek, 10. septembra — Dan
mornarice

ZAHVALE

Ob prerani izgubi dragega moža
RUDJA KÜNIGA

se iskreno zahvaljujem vsem, ki so mi stali ob strani, mi darovali vence, posebno pa kolektivno KT Kočevje, Rudniku Kočevje, godbi, gasilcem, govornikom, Kovačecovin, Bobkovi in vsem, ki so ga v tako velikem številu spremili na njegovi zadnji poti.

Zalujoča žena Pepca

KUPOGLASJE

NUJNO PRODAM Primo NSU 150 cm ter Myleran 2mgm 200 tablet. Ugodna cena, lahko ček. Naslov v upravi lista. (530-64).

UGODNO PRODAM takoj vseljivo stanovanjsko in gospodarsko poslopje s poljubnim delom kmetijskega posestva. Enkrat na teden dovoljen prehod in prodaja pridelkov v Italijo. Savlje, Nova Gorica, Delpinova 19.

PRODAM MOTOR Puch 250 cm, letnik 1957. Gradaška 12, Ljubljana.

DOBRO OHRANJEN šivalni stroj znamke Singer ugodno prodam. Franc Levstek, Lipovec 16, p. Dolenja vas.

PRODAM SKORAJ NOVO kuhinjsko pohištvo, ornato in kavč. Leon Skrelji, Brod 45 p. Novo mesto.

PRODAM MOTORNO KOLO, klaviško harmoniko na 32 basov in kitaro. Zupančič, Ragovska 2, Novo mesto.

PRODAM STARO strešno opeko. Miha Colner, Trdinova 14, Novo mesto.

PRODAM MOTORNO KOLO Prima NSU 150 cm. Jože Stravs, Dol. Toplice 67.

HISICO ALI ZIDANICO, primerno za weekend, kupim. Lesjak, Aleševčeva 64, Ljubljana.

KUPIM ENODRUŽINSKO ali dvodružinsko vseljivo hišo v Novem mestu ali bližnji okolici. Naslov v upravi lista (527-64).

ISCEM ZENSKO za pomoč v gospodinjstvu in čuvanje otroka. Morosini, Nad mihi — vrstna hiša, Novo mesto.

CEVLJARSKA POMOČNIKA sprejemem takoj ali po dogovoru. Stanovanje preskrbljeno. Pirc, Ljubljana, Dolenjska cesta 58.

SORO V BREZICAH išče dijaki.

nja. Ponudbe v upravo lista pod »Dijakinja« (524-64).

ISEM SOBO. Naslov v upravi lista (518-64).

MLAJŠI UPOKOJENKI ODDAM sobo, nudim hrano in doplačam za vodenje gospodinjstva treh oseb. Otrok star 3 leta. Matija Južnič, Irča vas — nova hiša, Novo mesto.

ZDRAVILISCE ROGASKA SLATI-NA: Pri zdravljenju hemoroidov (zlate žile) je prvi pogoj redno iztrebljanje. S tem ublažite bolečine in krče. Prijetno učinkovito sredstvo za to je rogaški DONAT vrecel. Zahtevajte ga v svoji trgovini, te pa ga dobe v Novem mestu pri trgovskem podjetju »Hmeljnica« — telefon 21-129 in »Standards« — 21-158.

STRESNO OPEKO abobroveca poceni prodam. Naslov v upravi lista (531-64).

TAKOJ SPREJMEM gospodinjstvo pomočnico ali žensko, ki bi varovala otroka en teden dopoldne, drugi teden popoldne. Perič, Padersiščeva ul. Novo mesto.

Črnomelj: 4. 6. 9. francoski barvni film »Austerlitz«. 8. in 9. 9. sovjetski barvni film »Človek ribar«.

Dol. Toplice: 5. in 6. 9. jugoslovanski film »Kapetan Lešič«.

Kostanjevica: 6. in 9. 9. spanski barvni film »Mati, poslušaj moje pesme«. 9. 9. jugoslovanski film »Predsednik centerfor«.

GIBANJE PREBIVALSTVA

MATICNI URAD NOVO MESTO

V času od 24. do 31. 8. je bilo rojenih 13 dečkov in 11 deklic. Poročili so se: Stanislav Lipovec, Sofer iz Smihela, in Ana Ljubi, natakarica iz Zdinje vasi; Božidar Kavšek, sofer iz Gotne vasi, in Otilija Bučar, uslužbenka iz Bršlina. Umrli sta: Kata Ivičič, imetovalka iz Bukovca, 59 let; Marija Ivec, gospodinja iz Metlike, 67 let.

Iz novomeške porodnišnice

Pretekli teden so v novomeški porodnišnici rodile: Marija Stricelj iz Sela — Vlasto, Matilda Berus iz Hmeljčica — Milana, Alojzija Malenšek iz Smarjeških Toplic — Heleno, Marija Nose iz Vavte vasi — Tanjo, Angelica Kuplenk iz Gornjih Kamenc — Tomaža, Zofija Kralj iz Tribuš — Ireno, Magdalena Smolič iz Stranja — Avguštna, Franciska Pečjak iz Plešivice — Jožeta, Rozalija Gasperšič iz Dolnje Straže — Branka, Alojzija

Kočevje — »Jadrans«: od 4. do 6. 9. »Greh ljubavni«. 7. in 8. 9. angleški film »Zabave sobotnega večera«. 9. in 10. 9. francoski film »Pogled z mostov«.

Novo mesto — »Krka«: od 4. do 7. 9. italijansko-spanski barvni film »Krvavi kapetani«. Od 8. do 10. 9. sovjetsko-čehski film »Svejk v Rusiji«.

Oslinica: 6. 9. ameriški film »Najboljši učence«.

Predgrad: romunski barvni film »Dareles«.

Ribnica na Dol: 4. in 6. 9. ameriški film »Na divji Zahod«.

Sevnica: 5. in 6. 9. spansko-italijanski film »Zeja«. 9. 9. italijanski film »Zelena magija«.

Sodražica: 5. in 6. 9. italijanski film »Kapos«.

Stara cerkev: 5. in 6. 9. francoski film »Dobrosrčni lopovs«.

Straža: 5. in 6. 9. angleški film »Pot v visoko družbo«.

Trebnje: 5. in 6. 9. ameriški barvni film »Črni narednik«.

Potujoči kino Novo mesto

predvaja ameriški barvni film »Imitacija življenja«: v soboto, 5. 9., ob 20. uri v Stopičah; v nedeljo, 6. 9., ob 16. uri v Orehovci in ob 20. uri v Brusnicah; v ponedeljek, 7. 9., ob 20. uri v Uršnih selih; v torek, 8. 9., ob 20. uri v Smarjeti; v sredo, 9. 9., ob 20. uri v Malem Slatniku.

Potujoči kino Kočevje

predvaja francoski barvni film »Nenavadna Amerika«: 4. 9., ob 20. uri v Dolgi vasi; 5. 9. ob 20. uri na Stražnem vrhu; 6. 9., ob 20. uri v Livoldu.

Iz brežiške porodnišnice

Pretekli teden so v brežiški porodnišnici rodile: Marjetka Markl iz Krškega — Mojca, Karolina Šobak iz Velike Vasi — Marinko, Zdenka Šoštaric iz Kraja Dolnjege — Branka, Bernarda Horvatuš iz Pavlove vasi — Ivico, Melita Ilvar iz Brežic — Igorja, Hilda Melan iz Kapel — Suzano, Kristina Sekoranja iz Zagorice — Renato, Anica Videc iz Ledine — Zlato, Marija Preskar iz Dednje vasi — Antona, Emilija Antolč iz Velincev — Borisa, Kristina Kozole iz Dobrave — Sonjo, Kristina Savnik iz Cateže — Kristina, Pavla Zagmajster iz Orešjega — Milana, Jožeta Kozole iz Impolca — Draga, Irena Volč iz Brežic — Zeljka, Ana Rau iz Sevnice — Damjana, Cvetka Cerjak iz Brežic — Romana, Ljudmila Lapuh iz Dolenje vasi — Janeza, Veronika Polovič iz Vel. Obreže — Marjo, Stanislava Ogorevc iz Globokoga — Tomislava, Marija Grubič iz Brežic — Zorana, Franciška Žižkar iz Črešnjice — Janjo, Angela Jekoš iz Križa — Andrejo.

KRONIKA NESREČ

Pretekli teden so se ponesrečili in iskali pomoči v novomeški porodnišnici: Terezijska Zonta, gospodinja iz Smihela, je pri prehodu čez cesto podrl motorist. Poškodovano ima glavo, prsni koš in nogi; Majda Saje, vnučinja posestnika iz Gabrja, se je z vročim mlekom opekla po levi nogi; Anton Hudo-rovac, delavec iz Coklavca, je padel z drevesa in si poškodoval levo roko; Zivorad Negič, delavec iz Črnomlja, je padel s kolesa in si poškodoval glavo; Janez Novak, delavec z Velikega Cerovca, se je z nožem uredil v prst leve roke; Franc Vidmar, gozdni-delavec iz Travnega doba, se je usekal s sekuro v levo nogo; Jože Gracar, delavec iz Praprotnice, je padel z motorja in si poškodoval glavo; Alojz Bele, čevljar iz Stopič, je padel z motorja in si poškodoval prsni koš; Ana Flajnik, gospodinja iz Drenovca, se je s srpom uredila v levo roko.

BREŽIŠKA KRONIKA NESREČ

Pretekli teden so se ponesrečili in iskali pomoči v brežiški porodnišnici: Ivana Vida, delavka iz Ladučna, je nekdo s sekuro usekal v desno nogo; Mijo Dabič, delavec iz Male Rakovice, je padel z lestve in si poškodoval obe nogi; Mihael Ogorevc, čuvaj iz Pišec, je padel s kolesa in si poškodoval glavo; Franc Horvat, delavec iz Stare vasi, je padel s kolesa in poškodoval levo nogo; Jože Kostevc, inv. upok. iz Pišec, je padel po stop-

nica in si poškodoval hrbtenico. Alojz Mirt, upokojenec iz Nove Rese, je padel s kolesa in si zlomil levo nogo; Juraj Čmurec, izdelatelj iz Sianega Potoka, je padel s kolesa in si poškodoval levo nogo.

OBVESTILA

Obvestilo podjetja DINOS

DINOS Novo mesto (prej Odpad) obvešča vse cenjene stranke, da se je podjetje preselilo v nove skladiščne prostore ob Cesti herojev, nasproti pokopališča v Novem mestu. Se nadalje se pripravamo za odkup vseh vrst odpadnih surovin.

»Dinos« Ljubljana — DE
Novo mesto

NESREČE

Ni se mogel umakniti

26. avgusta ob pol osmih zjutraj je v vasi Brod pri Novem mestu voznik Božidar Kavšek iz Novega mesta pred nepreglednim ovinkom pri hiši št. 36 začel s kombijem prehitovati kolesarico. Tako se ni mogel pravočasno umakniti nasproti vozečemu-Viliju Senerju iz Kočevja in ga je oplazil po prednji levi strani njegovega flata 600. Materialne škode je za 10.000 dinarjev.

Viktor je skočil pod moped

27. avg. je ob 11.10 stekel preko Ljubljanske ceste pri hiši št. 12 štiriletni Viktor Slajkovec. Mopedist Valentin Murgelj, ki je prav ta čas peljal tu mimo proti Bršlunu, je sicer zavril, vendar je otroka zadel z zadnjim kolesom. Padla sta oba, mopedist je ostal nepoškodovan, otrok pa se je opraskal po roki in nogi. Na mopedu se je zvala stopalka.

Cesto je zaprl

Anton Bujanc iz Dolenje Tezice vode je 27. avgusta proti večeru na cesti pri Koroški vasi zavijal z vozom v desno tako nespretno, da je zaprl vso cesto. Ko je izza ovinka pripeljal z motornim kolesom NSU Jože Draginc iz Kopra, je sicer začel zavirati, vendar mu ni uspelo preprečiti trčenja. Na motornem kolesu je škoda za 30.000 dinarjev, Draginc pa ni bil poškodovan.

Na poti z Gospodične

V četrtek popoldne se je po gozdni cesti na Gorjancih spuščal z Gospodične inž. Janez Gorenc iz Ljubljane. Ko je v bližnjem ovinku vozil po levi strani, je srečal Franca Horvata, tudi iz Ljubljane, in trčila sta z levimi žarometi. Škode je za okrog 50.000 dinarjev.

Premajhna varnostna razdalja

V petek popoldne se je odpeljal s tovariši iz podjetja na športne igre gradbincev v Ljubljano tudi Ivan Rovar iz Krškega. Ker ni imel prave varnostne razdalje, se je na Cesti herojev nasproti gasilskega doma v Novem mestu od zadaj zalezel v avtomobil, last Vlastimira Kezmara tudi iz Krškega.

4700 kilogramov sladkarj v graben

Poklicni voznik Tomo Klemen iz Zagreba je peljal v noči iz ponedeljka na torek kamion TAM 4500, natovorjen z bomboni in čokolado, po avtomobilski cesti proti Ljubljani. Trdi, da mu je pri vasi Grmovlje pripeljal nekdo naproti z nezasečenimi žarometi in celo zavil na njegovo strani cestišča. Zato je Klemen zavil v levo, kjer je zapeljal s ceste, se prevrnil in obstal na strehi. Vidna je sled zaviranja nekoga naproti prihajajočega tovornega vozila na razdalji več kot 100 metrov. Domnevajo, da je Klemen zaspal za volanom in zaprl pot naproti prihajajočemu vozilu, ker ni nikjer videti Klemenove zavorne poti. Telesnih poškodb ni bilo, materialne škode pa ho za okrog 800.000 dinarjev. Klemen so odpeljali na odzvem krvi v novomeško bolnišnico.

Ne tarnajte, da iz vaše občine ni dovolj člankov v komunskem glasilu!

Raje se odločite in napišite primeren prispevek, ki bo koristil vsem

OBVESTILO NAROČNIKOM

Vsem našim naročnikom in bralcem sporočamo, da so začeli te dni pobirati pismo-noše zapadlo naročnino za drugo poletje 1964.

Naročnike smo že obvestili, da znaša poslej polletna naročnina za Dolenjski list 600 dinarjev. Kdor medtem že sam ni doplačal polletne naročnine, bo plačal zdaj do konca leta 1964 razliko za I. polletje in naročnino za II. polletje, skupno torej 750 dinarjev.

Naročnike in bralce prosimo, da zapadlo naročnino takoj poravnajo in da olajšajo pismo-nošem njihovo naporno delo s tem, da jim že vnaprej pripravijo denar. Naročnina je plačljiva vnaprej; kdor je zdaj ne bi poravnal, mu bomo morali Dolenjski list ustaviti.

Na številna vprašanja naročnikov hkrati sporočamo, da bomo začeli konec prihodnjega meseca spet izhajati redno na 16 straneh, občasno pa tudi na 24 straneh. Najprej pa moramo zdaj pobrati zapadlo naročnino, da bomo lahko sproti plačevali račune tiskarni v Ljubljani in naše druge obveznosti.

UREDNIŠTVO IN UPRAVA

KMETIJSKA ZADRUGA ČRNOMELJ

razpisuje
prosto delovno mesto

MATERIALNEGA KNJIGOVODJE na posestvu Krasinc.

Pogoji: izvršena srednja ekonomska ali njeje ustrezna šola ali večletna praksa v finančni stroki. Mesečni prejemki po pravilniku o osebnih dohodkih. Samsko stanovanje zagotovljeno.

Ponudbe pošljite na upravo zadruga v roku 8 dni po objavi razpisa.

PTT SERVIS V LJUBLJANI

sprejme v uk VAJENCE za naslednje poklice:

- 1 VAJENCA za poklic kovača
 - 1 VAJENCA za poklic mizarja
- Za obe mesti je pogoj dokončana osemletka.

V stalno zaposlitev sprejememo tudi:

2 KVALIFICIRANA AVTOMEHANIKA

Samsko stanovanje je za vse preskrbljeno. Interesenti naj se pismeno ali osebno javijo na naslov:

PTT SERVIS LJUBLJANA, Robbova šte. 15.

KOMUNALNO PODJETJE »VODOVOD« NOVO MESTO

RAZPISUJE prosto delovno mesto

strojnika v črpalnici Stopiče

POGOJ: KV delavec iz elektrostroke ali KV delavec kovinske stroke. Nastop službe takoj ali po dogovoru. Osební dohodki po pravilniku o delitvi osebnega dohodka.

DOLENJSKI LIST

LASTNIKI IN IZDAJATELJI: Občinski odbori SZDL Brežice, Črnomelj, Kočevje, Meplika, Novo mesto, Ribnica, Sevnica in Trebnje

UREJUJE UREDNIŠKI ODBOR: Tone Gešnik (glavni in odgovorni urednik), Rja Bačar, France Grivec, Miloš Jakopč, Jožica Teppy in Ivan Zoran

IZHAJA vsak četrtek — Posamezna številka 30 din — Letna naročnina 1200 din, polletna 600 din; plačljiva je vnaprej za inozemstvo 2400 din — Tekoči račun pri podr. NB v Novem mestu: 606-11-608-9 — NASLOV UREDNIŠTVA IN UPRAVE: Novo mesto, Glavni trg 3 — Poštni predal 33 — Telefon 21-327 — Rokopisov in fotografij ne vračamo — TISKAR: Časopisno podjetje DELO v Ljubljani

Komisija za sklepanje in odpovedovanje delovnih razmerij podjetja

Avtopromet »GORJANCI« NOVO MESTO

razpisuje prosto delovno mesto

VOZNIKA AVTOBUSA

za redno avtobusno progo Sevnica—Novo mesto.

Pogoji: voznak motornih vozil DE kategorije s stanovanjem v Sevnici. Ponudbe pošljite pismeno ali pa se osebno zglasite v upravi podjetja v Straži.

FLUOROGRAFIRANJE V BREŽIŠKI OBČINI

V občini Brežice bo od 8. do 19. septembra množično slikanje pljuč prebivalstva. Fluorografiranje je obvezno za vse ljudi, ki so stari več kot 18 let. Namen te akcije je pravočasno odkrivanje obolenj prsnega koša, zlasti tuberkuloze in pljučnega raka.

Število bolnikov s pljučnim rakom pri nas iz leta v leto narašča. Uspešno zdravljenje te zahrbitne bolezni je odvisno od pravočasnega rentgenološkega pregleda. Ob fluorografiranju marsikateri navidezno zdrav človek zve, da je nevarno bolan. Brez te akcije bi mnogi čakali in zdravniška pomoč bi prišla prepozno.

Občinska skupščina Brežice je določila za vse tiste, ki se fluorografiranja ne bi udeležili, denarno kazen 10.000 din. Slikanje pljuč bo brezplačno. Na slikanje morajo priti tudi vsi tisti, ki so preboleli tuberkulozo in so še vedno pod nadzorstvom protituberkuloznega dispanzerja. Slikanja so oproščeni le bolniki, ki ležijo in jim zdravnik napiše opravilo. Tudi nosečnice lahko izostanejo.

Fluorografiranje bosta opravili ekipi Inštituta za tuberkulozo z Golnika. Vsakdo bo pravočasno prejel pesmeni poziv za slikanje. Zaposleni bodo morali takrat izostati z dela, ker se bodo morali udeležiti fluorografiranja v kraju svojega bivanja. Svet za zdravstvo občinske skupščine Brežice pričakuje, da bodo prebivalci z razumevanjem sprejeli poziv in se akcije v svoje dobro polnoštevno udeležili.